

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ X.

Олифантъ, Па. Четверъ 12-го Червня 1902.

Число 24.

Переглядъ тыжневый.

Буває иногдѣ, що конгресъ, найвысше законодавче тѣло Сп. Державъ, спогадає на робѣтниківъ и ухвалить де-що доброго для нихъ. Такъ стало ся оногдѣ. — Якъ звѣсно, американыскы суды мають величезну, майже необмежену власть. Каждый судія може судити и рѣшати справу посяла вподобы, не оглядаючися на законы. Дальше лучає ся частенько, що такий засудъ стає ся правомъ для другихъ судѣвъ: на его основѣ выдають ся опѣлы такі самы, подобны або ще далѣ сягаючі рѣшеня. Та оно-бъ еще было нѣчого, наколи-бъ ту не дѣяли ся надужитя. На жалѣ до-свѣдъ учить, що она дѣ-ють ся чымъ разъ частѣй-ше. Несовѣсны судѣи ста-ють явно по сторонѣ бога-чѣвъ, надуживають своєю властью въ ихъ хосенъ и гнетуть робѣтниківъ скѣль-ко мога. Найотрапнѣйшимъ оружемъ въ ихъ рукахъ, то т. зв. „инджонкинъ“ (судова заборона). Десъ, колись я-кийсь прїязный капиталистамъ судія выдавъ такую забору-ну противъ страйкерѣвъ, абы ихъ зничати и вѣдъ тодѣ увѣйшла она въ моду. Богачѣ руководили ся ею при каждой нагодѣ. Разу-мѣє ся само собою, що робѣтники мусѣли програвати въ такомъ случаю, бо мали противъ себе урядъ и вѣско, тратили свободу дѣ-лания и агитаціи.

Отже противъ сего вы-ступивъ сенаторъ Говръ, предложивъ водновѣдныи законъ, який подѣлѣть въ-зглядомъ обмежає самово-лю судѣвъ. Внесене людя-ного сенатора підперли мно-гочисленныя петиціи и листы робѣтниковъ-выборѣвъ, на-сѣдкомъ чого конгресъ не-обачивъ иншой рады, лишь ухвалити новыи законъ. — По довгихъ-предовгихъ де-батахъ ухвалывъ такоже конгресъ цивильный законъ для Филипповъ, званный „билемъ Ладжа“. Головыи точки „билу“ таковы: Имено-вана черезъ президента Сп. Державъ комісія филиппин-ска, губернаторъ и прочыи урядники мають правити Филиппинами посяла инст-рукціи президенту. Въ будучи-нѣ губернатора и его за-ступника такъ само буде именовать президентъ.

Такъ названный „билъ за-конѣвъ“ обятыи конститу-цією Сп. Державъ, є пра-восильнымъ для филиппин-скихъ островѣвъ зъ выимко-ю ношеня оружія и прися-жныхъ судѣвъ. Найвысшихъ судѣвъ именує президентъ и севать; иншихъ губерна-торъ и филиппинска комі-сія.

Вѣдъ жителѣ Филипповъ мають бути уважаны за го-рожанъ островѣвъ и є упо-

важненъ до протекціи Сп. Державъ.

По законченю ворохобнѣ переведе ся списъ населе-ня, почѣмъ губернаторъ предложитъ президентови точне справоздане вразѣ изъ припорученемъ що до будущего правительства на островахъ. До сего часу у-поважнѣе ся филиппинску комісію до ввождѣня муні-ципальныхъ и провинціо-нальных рядѣвъ. Прези-дентъ має право регулюва-ти торговельный вѣдосины островѣвъ. Обовязкомъ фи-липпинского правительства буде будова дорогъ, пор-товъ, магазинѣвъ и т. п.

Вѣдъ грунты на Филиппинахъ вѣддають ся подѣ контролю филиппинской комісіи въ хосенъ жителѣвъ зъ выимкою земель, потрѣ-бныхъ для правительства Сп. Державъ.

Найвысшій трибуналь Сп. Державъ має мати право ревизіи надѣ декретми филиппинскихъ судѣвъ.

Въ Манилѣ буде заложе-на монетарня, а филиппин-ске правительство має пра-во робити грошѣ. Филиппинскій долларъ буде ва-жити 416 грамѣвъ сѣрѣла; его вартѣсть має бути вы-исана въ мѣвѣ англійской, филиппинской и хиньской. Филиппинске правитель-ство може дѣлать самосто-йно въ справахъ другоряд-ныхъ, выдавати концессіи, накладыти податки и т. д.

Канадѣйске правитель-ство дивить ся кривымъ окомъ на американскихъ міліонерѣвъ, котры ради-бъ зробити зъ Канады дойну короу для себе. Наиболь-ше ходитъ имъ о комуни-каціи средства, бо тѣ въ величезномъ, малозаселе-номъ краю водграють пер-ворядну ролю. Въ той цѣли купують (зъ горячковымъ поспѣхомъ) акціи канадѣй-скихъ желѣзницъ и доси скупили ихъ большу поло-вину. Ще троха, а навѣтъ найбільша желѣзница въ Канадѣ, звана „С. Р. Р.“ (Кенедіанъ Пасификъ Рейл-родъ), що сполучає Тихій Океанъ зъ Атлантикомъ, пе-рейде на власнѣсть амери-каньского міліонера Дж. П. Моргана. Кажуть, що вѣдъ загорнувъ уже двѣ третыхъ акціи сей желѣзницѣ. Все те сильно страхає свѣдо-мыхъ Канадѣйцѣвъ, въ на-сѣддокъ чого загомонѣли голоса о энергичной оборо-нѣ. Міністеръ публичныхъ робѣтъ, Дж. Тертъ, прилю-дно заявивъ недавно въ Мон-треалѣ, Онт., що нѣколи не допустятъ ся до сего, абы канадѣйскій желѣзницѣ пе-рейшли въ руки американ-скихъ синдикатѣвъ. Наколи дѣйсно П. Дж. Морганъ о-стригъ зубы на Кенедіанъ Пасификъ — такъ говоривъ п. Тертъ — наколи-бъ она перейшла на его власнѣсть, въ такомъ случаю канадѣй-ске правительство сейчасъ зачне будувати другу, кон-курентную желѣзницу, севъ-

огляду на кошта. Державна желѣзница шла бы вздохъ цѣлою Канадой, вѣдъ моря до моря.

Якѣ становитѣ займе п. Морганъ супротивъ сей за-явы, поки що, не знати. Се-однакъ певно, що навѣтъ канадѣйске правительство не задержитъ американы-скихъ міліонерѣвъ въ вѣч-ной потонѣ за новыми зы-сками. Они ненаѣтныи.

Робучій народъ будить ся до житя навѣтъ на Бо-гомъ позабутыхъ Филиппинахъ. Въ Манилѣ и у вѣсѣхъ большыхъ мѣстахъ прояв-ляє ся мѣжъ робѣтниками сильныи й организаціиный рухъ, а въ слѣдъ за тымъ иде борба о лѣпшій бытъ, себѣ-то о скороченѣ дня пра-цѣ и о подвысненѣ платнѣ. Попѣвска неволя и войско-вый терроръ и ту не могли заморити духа пролетарія.

Треба запримѣтити, що многымъ филиппинскимъ робѣтникамъ плачено доси по 3 долларѣ тыжнево за най-тяжшу роботу.

Полудневу Америку все ще пурѣ кровава мара ре-волюціи. Посяла найновѣй-шихъ вѣстей цѣла Колум-бія находитъ ся въ рукахъ ворохобниковъ зъ выимкою мѣста Кольонъ и Панамы. Въ додатку державныи касы подорожнѣ, армія знеохоче-на а рольничтво, промышлен-я и торговля зовѣмъ подѣ-пала. Подобныи вѣсти на-дходять такоже зъ Венесуелѣ.

Грозного пролыву крови догустили ся дня 2. с. м. каты робѣтниковъ, шляхо-цко-клерикальнѣи герман-чѣ Галичины. Противъ страйкуючихъ робѣтниковъ у Львовѣ завозвано войско, яке, якъ звычайно въ Галичинѣ, ужило оружія и за-било або ранило 40 люда. Соціалістичный посоль Да-нильскій, въ австрійской радѣ державной интерпе-лювавъ въ той справѣ пра-вительство дня 3. с. м. и при той нагодѣ представивъ страшну нужду, страшныи гнетъ и понижене галицко-го робѣтника. Интерпелянтъ начислявъ 15 забитыхъ и 5 смертельно раненыхъ робѣтниковъ. Войско стрѣля-ло навѣтъ до вѣконъ, въ я-кихъ бачило людей. Мѣжъ забитыми є двое дѣтей и одна женщина. Колькохъ раненыхъ померло въ шпи-тальныхъ. Ось вамъ галицкѣи порядки и шляхотско кле-рикальне правлѣне! Ось вамъ давна Польша!

Война въ пол. Африкѣ скончила ся. Дня 31. м. м. о 10 год. 30 мин. въ ночи, бурскій представителъ, зо-бранныи на конференціи въ Преторіи, підписали слѣ-дуючій условія мира:

1. Буры складаютъ ору-жіе и узнають надѣ собою верховну власть Англій. Форма здатѣ буде уложена черезъ генералѣвъ обохъ вѣско.

2. Вѣдъ бурскій борцѣ, вѣдъ повстанцѣ и полонен-

ники мають бути помило-ваныи и на коштѣ Англійи вѣдосланы до краю, наколи зложатъ присягу, що при-мають подданѣ сего держа-вы.

3. Не грозить имъ утра-та свободы, яѣ конфіската майна.

4. Не мають бути потя-ганы до судовою вѣдѣчал-ности за дѣла, якихъ до-пустили ся въ войнѣ, зъ выимкою случаѣвъ пода-ныхъ до вѣдомостей бур-скихъ генералѣвъ передъ заключенемъ мира.

5. Мова Бурѣвъ буде у-живана въ школахъ и судахъ на рѣвнѣ зъ англійскою.

6. Оружіе позволяє ся по-сити вѣсѣмъ, котры о се по-просятъ.

7. Войсковая администра-ція въ возможно якъ найко-ротѣмъ часѣ будѣ засту-плена цивильнымъ прави-тельствомъ, въ якомъ Буры одержать своихъ заступни-ковъ.

8. Дикунъ, Кафры, не ма-ють права голосованя.

9. Не будутъ положены нѣякіи спеціалныи податки, на покритѣ коштѣвъ вой-ны.

10. Англія дає Бурамъ 15 міліонѣвъ долларѣвъ за по-нищеніи фармы и на иншій потребы. Прочихъ, потрѣб-ныхъ на ту цѣль фондѣвъ, удѣлитъ англійске прави-тельство въ формѣ безпро-центовой позички. Окромъ того Буры черезъ два роки не будутъ платити нѣякихъ податковъ.

Якѣ бачимо, условія хо-сенныи для Бурѣвъ. Вправ-дѣ втратили найбільшій скарбъ — волю, але не зовѣмъ. Англія дає имъ такую широку самоуправу, якомъ немає нѣ одна держава въ Европѣ. Лишь одна Кана-да и Австралія може нею похвалити ся. Цѣлый хо-сенъ Англій, то верховна власть надѣ бурскими ре-публиками.

На вѣстѣ о заключеню мира въ цѣлоі Англійи за-панувала велика радѣсть. Тѣшатъ ся необачныи, на-че-бъ побѣдили перворядну державу свѣта. Въ дѣйсно-сти бувъ се лише малень-кій, свободолубивый народъ Бурѣвъ, котры страшно на-солнили Англій. Можна смѣ-ло сказати, що се одна та-ка война, а було-бъ по-вѣдъ.

Англьо-бурска война тя-гнула ся 2 роки и 232 дни. Англійцѣи потеряли за той часѣ около 100 тысячъ вой-ска и выдали на ню 1250 міліонѣвъ долларѣвъ. Втра-ты бурскыи же не звѣсны.

VII. Головна Конвен- ція делегатѣвъ „Р.Н.Союза“

вѣдбуде ся 18. юніа и вѣ слѣ-дующихъ дняхъ в гали повѣ-рускѣи церкви в Джерзі Сіті. Порядокъ дневный таковы:

а) Служба Божа з пана-хидією за усопшихъ членѣвъ „Р. Н. С.“ в новій церкви Джерзі сѣтскій о год. 8. рано дня 18. червня.

б) о год. 9. по Службі Божій початокъ нарадъ кон-венціи зъ такимъ порядкомъ:

1) Отворене нарадъ и ви-біръ коопенційного уряду;

2) справоздане секретаря, касієра та предѣдателя и дискуссия надъ ихъ справозда-нями;

3) заява контрольной ко-мисіи, звѣльчене старого у-ряду и вибіръ нового уряду головного „Р. Н. С.“;

4) ревизія статутѣвъ „Р. Н. С.“;

5) внесеня;

6) замкненѣ конвенціи.

Каждѣ брацтво, чи тамъ мѣсц. организация „Р. Н. С.“, що має найменше 30 членѣвъ, має право выслати делегата. Делегатъ відъ брацѣвъ, що має большѣе 50 членѣвъ, має 2 го-лоса, а брацѣвъ, що мають большѣе 100 членѣвъ, 3 голо-сы. Каждый делегатъ мусѣтъ знати читати и писати, має мати письменне повномочіє відъ своего брацтва и має яви-тися на богослуженю о 8. год. рано дня 18. червня.

Брацтва, котры не мають права высылати делегатѣвъ, могутъ свои жадаия, уваги и внесеня внести на письмі на руки котрого небудѣ де-легата, або гол. уряду.

Вѣсѣмъ намъ залежитъ, щобъ наша рідна организация ро-сла и развивалася, тому про-ситъ ся, щобъ делегаты при-були приготованыи и з гото-вымъ матеріаломъ, що має за-безпечити розвѣи нашего „Р. Н. Союза“.

Ansonia, Conn. 27. мая 1902.

Ант. Волченский,
предс. „Р.Н.С.“

По конвенціи „Союза“ зачне ся конвенція Р. Н. Дому Еміграціиного в Аме-риці зъ слѣдующимъ порядкомъ:

1) справоздане секретаря и касієра;

2) справа отвореня Дому Еміграціиного;

3) дискуссия и прїяте ста-тутѣвъ товариства;

4) вибіръ нового комитету;

5) внесеня членѣвъ.

Зарядъ тов. Р. Н. Дімъ Ем. проситъ комитетовыхъ и про-чихъ прїхильныхъ Русинѣвъ до-акъ найчисленнѣишій участы дня 20. юніа 1902 р. т. е. в пятницу до шкільной га-лѣ підъ церковю о годинѣ 1/9 рано.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Червень	12	Ч.	Ізаакія
	13	П.	Ерміи ан.
	14	С.	Залуща, Юстина
	15	Н.	Сомесѣисъ св. Духа
	16	П.	Пресв. Троицѣи
	17	Б.	Митрофанъ
	18	С.	Доротеи, Маріана

— Сего тыжня прїѣхало до Нью-Йорку 25 тысячъ сѣвѣжыхъ эмигрантѣвъ. За цѣлый мѣсяцъ Май прїѣхало ихъ наверхъ 90 тысячъ. Дѣйсна вандрѣвка наро-дѣвъ. Больша частина имі-грантѣвъ походить зъ А-стріи, Італіи и Росіи.

— Нѣгдѣ не дѣють ся та-кыи вырафінованыи звѣрства, якъ мѣжъ великими панами въ Европѣ. Ось и недавно графиня Фигельмонъ внесла карне донесенѣ на графа И-вана де Ультремонъ, мар-шалка двору и особистого прїятеля бельгійского коро-ля, обжаловуючи его, що вѣдъ замкнувъ насильно въ домѣ бежевѣльныхъ, цѣл-комъ здорового на умѣ еи нареченого, який є членомъ родины де Ультремонъ. Графиню будутъ заступати адвокаты-соціалісты Роайе и проводиръ соціалістич-ныхъ робѣтниковъ Вандор-вельде. Процессъ будѣ мати протѣ и політичну закраску.

— Російскій революціо-ністы взяли вже и балъонъ въ свою службу. Въ Петер-бурѣвъ въ Марійскомъ теа-трѣ пустили она балъонъ зъ написомъ: „прочѣ зъ аб-солютизмомъ, прочѣ зъ Ро-мановыми!“ Мовѣ на злѣсть балъонъ подлѣтъ въ подѣ-стелю и тамъ вѣсѣвъ ажъ до кѣнца представлѣня.

— Жидова въ Нью-Йор-ку, Бруклинѣ, Джерзі Сі-ти и Востонѣ бунтує ся зъ причины дорожнѣчѣ мяса. Громадять ся они въ ка-лѣ, нападаютъ на „бучерѣвъ и рѣзницѣвъ, тай нищать все, що имѣ въ руки попаде. Очевидно — вертають ся часы Махабѣвъ, Саула и Давида...

— Фальшѣвниковъ 10, 25 и 50-центовыхъ монетъ увязнила поліція въ Гекен-сейкѣ, Н. Дж. и сконфіско-вала майныи до подроблю-вания вразѣ изъ значныхъ принасомъ фальшивыхъ гро-шей. Фальшѣвниковъ є 6-охъ, вѣдъ Ігаліицѣвъ.

— Пинѣ намъ п. О. Буб-никъ зъ Lethbridge, Alta., в Канадѣ, що угорекъ Русинъ хотѣтъ тамъ будувати цер-ков. Не знати на кого да-дутъ записати?

Мой широкий досвѣдъ въ лѣченю ПРОПУКЛИНЫ

поставъ зъ высѣдѣвъ, кот-ры чудуютъ всея свѣтъ. Подвѣзкы не выдѣлѣтъ пропук-лины є она самодурствомъ. Рѣшныи операціи не палѣжатъ до безпеч-ныхъ. Пахнутъ нынѣ криминаломъ. Въ свѣтѣ є лишь одѣтъ способъ лѣченя, який дѣйсно и на всегда выдѣлѣтъ, а є нимъ мой Хеміко-Електричный способъ, одѣтъ зъ наибольшыхъ вынаходѣвъ въ лѣ-ченю внутрѣшнихъ недугъ за послѣднихъ 50 лѣтъ.

Тяжко працюючій ковалъ пише: Plymouth, Pa. 5. мая 1902.

Поважатель докторъ: — Я падаивъ ся, черезъ що жи-вѣнѣ было остогадно, а подвѣзкы лише побольшали мою муку. Нако-нѣцъ мои прїятелѣи звернули мою увагу, абымъ спробувавъ Вашого Хеміко Електричного способу. Я такъ здѣлавъ та и тымъ осягнутии швидке и справедливе вылѣченѣ недугу.

Вѣдѣно поручаю лѣ-чить всѣхъ недугѣвъ.

Н 55

Патриархъ міра — Олександръ Малайя.

Одинує: вѣдъ год. 10 до 4, а вѣдъ 7 до 9 кожного дня. На подѣло вѣдъ 2 до 4.

Пашѣтъ по вѣдѣтравуи кинѣчку въ слании мѣся. Пошлѣмъ лѣтъ єдъ дорожъ.

На всѣи платѣнии подѣнѣмъ по слании.

DR. ALEX. O'MALLEY,

158 So. Washington Str., 1409 Arch Str. (near Broad), 131 Washington Ave.

WILKES-BARRE, PA. PHILADELPHIA, PA. SCRANTON, PA.

(въ пятницу и субботу) (въ понедѣлокъ и вторникъ) (въ среду и четвергъ)

Патриархъ міра — Олександръ Малайя.

Одинує: вѣдъ год. 10 до 4, а вѣдъ 7 до 9 кожного дня. На подѣло вѣдъ 2 до 4.

Пашѣтъ по вѣдѣтравуи кинѣчку въ слании мѣся. Пошлѣмъ лѣтъ єдъ дорожъ.

На всѣи платѣнии подѣнѣмъ по слании.

DR. ALEX. O'MALLEY,

158 So. Washington Str., 1409 Arch Str. (near Broad), 131 Washington Ave.

WILKES-BARRE, PA. PHILADELPHIA, PA. SCRANTON, PA.

(въ пятницу и субботу) (въ понедѣлокъ и вторникъ) (въ среду и четвергъ)

СОЦІАЛІЗМЪ

— а —
робітничє пытанє.

Підъ такимъ заголовкомъ появилася брошурка въ англійській мовѣ, написана католицкимъ священикомъ Т. McGrady, зъ Bellevue, въ стейтѣ Kentucky. Щобъ рускій робітникъ и противники ихъ справи могли наглядно переконатися, що таке соціалізмъ та що бути прихильникомъ соціалізму не єсть гріхомъ, ані не противить ся христіанській релігії, подаємо ту сесю брошурку въ перекладі на нашу мову.

Треба знати, що священикъ Т. McGrady єсть собі дальше на парафії въ Bellevue, а за свои погляди на робітничу справу не упавъ ему нї оденъ волосъ въ голову.

Який повиненъ бути поступъ?

Численній винаходи зрядовъ праці та побувалый доси розвѣдъ людского знанья, зменшавши тягарь борби о істнованє людей, повинни запевнити загальної всѣмъ выгоды и прїятности житя та улегчити йому безпастанний розвѣдъ умственныхъ и моральныхъ здѣлностей. Суспѣльный поступъ стає ся благословеніємъ народѣмъ, коли его здобутки збужитковувє ся на зменшенє немплодородной борби о істнованє.

Зъ хвилею, коли людскій умысл звѣдыває ся зъ подѣ ярма безпастанной а надмѣрной, фізичной праці, стає ся вѣднє спроможнымъ поглиблювати тайни дѣла сотвореня, а на крылахъ думки здѣймає ся понадъ плавучій хмары, въ краину незлѣчимыхъ свѣтилъ, що ними засвѣяный небосклонъ. Цивілізація веде до поднесеня бажанъ чоловіка, водрыває его вѣдъ твердой дѣйности житя а уносиє его думкою въ просторы божественного щастя. Кожда цивілізація, що не веде до згаданой дѣли, не може заслуговувати на выжъ згадану назву.

Чого довершила цивілізація?

Въ теперѣшнихъ часахъ перевысхилисьмь всѣмъ поколѣннѣмъ, звѣстий исторіи, подѣ зглядомъ скѣлкости нагромадженьхъ богатствъ и довершеного поступу въ публичномъ устрою. Выдерлисьмо небу блискавицю и зневодили єи свѣтити намъ по хижакъ и улицахъ (електричне свѣтло) та посылати за помічю єи новини по суши и морю (телеграфъ). Выхѣснувалисьмо пару до поныканя колѣсъ машинъ розличной величины та за помічю єи перевозимь людей та товары по морю и суши. Словомъ, духъ винаходѣвъ захопивъ усѣмъ галузи промыслу и ремесла. Въ ткацтвѣ може (теперѣ оденъ чоловікъ выпрацювати такъ багато, кѣлько сто лѣтъ тому могло доконати пятьдесятъ чотыри робітники. Въ прядѣльництвѣ оденъ чоловікъ заступає мѣсце тисѣчъ и сто робітниківъ минувыхъ часѣвъ. При кованю коньскыхъ подковъ вытворює оденъ чоловікъ тѣлько, що давнѣйше пятьсотъ людей. Роботу тисѣчу давнѣйшихъ робітниківъ при выробѣ двѣхѣвъ заступає нынѣ оденъ наймать. При высылцѣ товаровъ залагоджує нынѣ оденъ чоловікъ працю давныхъ двѣхъ тисѣчѣвъ робітниківъ. Оденъ хлопецъ може нынѣ выробити тѣлько блинчаныхъ пушокъ, кѣлько давнѣйше вырабляло 25 робітниківъ. Працю 85 людей при музичныхъ инструментахъ выконує нынѣ оденъ робітникъ. Въ вугляномъ промыслѣ выконує нынѣ оденъ гѣрникъ працю давныхъ десятиохъ. Зъ помѣжъ сотокъ подобного рода примѣровъ, наведисьмо лишь кѣлька.

Хибы цивілізаціи.

Коли продукція нашої праці побѣдывала ся двѣ-пятькратно протягомъ послѣднихъ 50 лѣтъ, затѣмъ повинисьмо мати двѣцѣть разѣвъ болѣйшъ выгоды, якъ мали наші батьки. Але такъ оно не єсть. Рѣвночасно зъ поступомъ розвиває ся такожъ нужда. Въ одной частинѣ мѣста стрѣчаємо пишний палаты, прикрашені цѣнными, персиками килимами и макатами, опикленіи артистично выкѣнченными въ Нѣмеччинѣ шпѣбами, прикрашеніи мрамуровыми стѣнами и рѣзьбами або майстерными малюнками. А въ иншой зновъ части мѣста бачимь густо поуставлюваній, обдрапаній, зъ лихого матеріалу побудованій хаты, що радше подабають на дѣпанки або норы, въ котрыхъ дусѣть ся чи сленна родана, що терпѣть неразѣ велику нужду. Тамъ рѣдко коли заблымає лучъ щастя або усмѣхъ радости.

На одной зъ улицъ новочасного мѣста, бачимь прекрасну святиню, прикрашену мрамуровыми вѣвтарями, кристальными вѣкнами, рѣзьбленными архітвсерами штуки, що можуть суперничати зѣ штукою середныхъ вѣковъ Европы. Тымъ часомъ на иншой улицѣ представляє ся нашимъ очамъ образъ суспѣльной нерѣвности, вѣсѣдокъ проступку, багно розпуты и зѣпсуты, вѣ котрыхъ крыють ся людскій душѣ, упавшій мораль но такъ низько.

Хто-жъ стане глухій на тихій жалѣ и слѣзы, що здѣймають ся надъ тою великою крапивно вѣдъ одного берега океану до другого? Хибѣ-жъ вже наші серця закамѣнѣли, щобъ не вѣдчувати нарѣканъ вѣдовъ, нуждарѣвъ та плачу сирѣтъ? Пригляньмо ся причинамъ тыхъ хибъ суспѣльных.

Що таке богатство?

Богатство складає ся зъ плодѣвъ природы, котрій людска праця перетворює въ той спѣсѣбъ, щобъ вдоволити цѣлѣвъ бажаня людей. Сама земля не єсть богатствомъ, бо она сама не въ силѣ выдати пожаданныхъ предметѣвъ. Надармо благаблысьмо должны и узгѣря, щобъ тѣ перемѣнили свои зеленіи плоды въ прилажену квашену капусту або въ пильзненське пиво. Надармо заклиналибсьмо лѣсы та гѣрскій гуптавини, щобъ намъ достарчували бульбы або парогѣ. Щобъ мати хосенъ зъ плодѣвъ природы, потреба ужити до сего вѣдповѣдной праці, потреба перетворити укриту въ природѣ енергію вѣдповѣдными средствами.

Говоримь, що Сполученій Державы мають теперѣ болѣше богатства, якъ его мали сто рокѣвъ тому назадъ. Если такъ говоримь, то тымъ не хочемо ще сказати, що той край має теперѣ болѣше грунтовъ, болѣше природныхъ средствъ; що его узгѣря теперѣ суть вышій, долины богатшій, потоки довшій, а горы недоступнѣйшій. Мы лишь стверджуємо фактъ, що природній плоды краю перемѣнено на предметы живности, одягу, въ фабрики, мѣста и желѣзницѣ.

Отже творцями богатства суть: природа и праця. Природа, се цѣла земля зъ єи покладами вугля, зѣбрынками олѣю, жилами золота и сѣрѣбла, птахами въ воздухѣ, рыбами въ водѣ и звѣриною въ лѣсахъ; бо тѣ покладаи повторили ся въ нутрѣ землѣ працює самои природы, а жикучі сотворѣни завдячують свое істнованє такожъ той самої землѣ. Праця єсть людскою силою, котра примѣнена до землѣ, збужитковувє єи укритыи скарбы на вытворѣ пожаданныхъ черезъ чоловіка предметѣвъ щоденного ужитку.

Що говорить Адамъ Смитъ про богатство?

Сто лѣтъ тому назадъ ученый Адамъ Смитъ писавъ про богатство такъ: «Вытворѣ праці єсть природною нагородою або заплаатою за працю. Въ первѣстныхъ часахъ суспѣльной господарки, заки одна клѣса людей не загарбала для себе грунтовъ и не опанувала добутками богатства, цѣлый вытворѣ праці належавъ до того, хто єи выконувавъ, то єсть: до робітника. Если бы той станъ рѣчи панувавъ за нашихъ часѣвъ, то, въ мѣру усовершенъ средствъ праці, зѣблышало бы ся вынатороженє або заплаата робітника, а рѣвночасно вытворѣ праці були бы чымъ разѣ таншій. Во вытворѣ, вымѣнюваній одинъ на другой, если-бъ потребували зменшеной слѣловкости праці, зъ природы рѣчи, були бы вымѣнюваній въ вѣдпошеню зменшеной своей вартости вытворѣмъ».

Праця вытворює богатства.

Стрѣлецъ, що убиває сѣрнюку въ лѣсѣ, одержує якъ нагороду за свою працю убиту звѣрину; сѣрнюкъ єсть въ томъ случаю заплаатою. Если хтѣсь змайструє лавку, то той предметъ єсть овочомъ его праці а тымъ самымъ и заплаатою. Господаръ, що знавозить кусникъ поля и збере зъ него 1000 бушлѣвъ пшеницѣ, бере той вытворѣ (пшеницю) якъ нагороду за свою працю. Рѣзнородность праці, або єи подѣлъ, не змѣняє простоты засады и заплааты. Каждый зъ выжше наведеныхъ робітниківъ вѣддає ся своему званю. Оденъ полкоє, другой ловить рыбу, третій збирає ягоды, четвертый плекає худобу и дрѣбъ, пятый гѣдує кукурудзу а шестыи пшеницу. Чоловѣкъ, що вѣдпылає на глубины моря, наразує ся на утрату житя въ часѣ бурѣ и въ концѣ привозить зъ собою рыбы, може въ замѣну, за овочъ своей небеспечнои праці, одержати вѣдповѣдну часть богатства, здобуту своими ближними въ иншой спѣсѣбъ.

Чи капиталъ творить богатства?

Дехто говорить, що капиталъ єсть такожъ творцемъ богатствъ. Але такъ говоренє єсть цѣлковито фалшиво, бо капиталъ не єсть чиннымъ средствомъ праці, але єсть пассивнымъ помѣчникомъ. Сѣрѣбній долларъ та повный мѣхъ золота не въ силѣ самы порушити укритыхъ скарбѣвъ землѣ та енергіи природы. Машини и въ загалѣ знаяды не вытворюють богатствъ самы зъ себе, але вымагають людской силы, праці, чтобы вытворити який небудь предметъ. Капиталъ, такъ бы сказати, єсть орудіємъ въ рукахъ праці и не має власти вытворити товаровъ безъ примѣненя до него праці.

А рѣля хибѣ не єсть орудіємъ въ рукахъ праці? Такъ, она єсть орудіємъ, але рѣвночасно и чиннымъ средствомъ праці. Земля мѣститъ въ собі творчій силы, але тѣ силы вымагають праці, щобъ ихъ спровадити до властивой цѣли.

Въ морю жѣ безлѣчъ рыбъ, але людска праця добуває ихъ зъ морскихъ глубинъ и уможливає ихъ збужиткованє якъ средства пожывы. Земля родить кукурудзу, але робітникъ мусить заорати перше ниву и засѣяти єѣ зерномъ.

Пассивность капитала.

Капиталъ не вспоминає праці, а заплаата не походить такожъ зъ капиталу. Фабрикантъ обуви отвирає свой складъ въ ионедѣлокъ рано. Має вѣдъ свой капиталъ, замѣненный въ будынки, машины, шкѣру и грошѣ. Въ суботу вѣчѣръ платить вѣдъ робітникамъ, але выдай на заплаату грошѣ не зменшають его капиталу. Має вѣдъ и на дальше тѣ самы будынки, тѣ самы машины, менше шкѣры и менше грошей; але має болѣше обуви. Наступила лишь перемѣна одного рода капиталу въ другой рѣдъ. Найманий люде (робітники) побѣдывали богатство властителя фабрики, заки еще одержали винагородженє за свою працю, а грошѣ, який одержують въ вѣдѣ заплааты за услуги, суть переказомъ на загальне богатство.

Отже-жъ капиталъ єсть зависимый вѣдъ праці а праця не зависить вѣдъ капиталу. Если бы такъ случайно всѣ наймиты (робітники) повымирили въ одномъ днѣ, то властитель капиталѣвъ погинула бы скорше якъ до шѣстьохъ мѣсяцѣвъ, бо устало бы вытворюванє необходимыхъ средствъ до житя, а тогдѣ голодъ ширивъ бы зниченє зъ одного концѣ землѣ до другого. Противно, если бы певного красного поранку всѣ капиталѣсты перенесли ся на лоно Авраама и забрали зъ собою на другой свѣтъ всѣ богатства, робітники не тѣлько, що могли бы жити, але ставали бы чымъ разѣ богатшій, бо тогдѣ одержували бы цѣлу вартость своей праці. Правда, що зрѣзу бракло бы пмѣ грошей, машинъ, але невѣдоизъ вытворили бы ихъ, такъ якъ вже вытворили цѣле богатство свѣта.

(Дальше буде.)

Про хлопску

революцію на Україні

дѣйшов до редакціи „Вукѣвини“ описъ той ворохѣбнѣ, гектографованній на піваркушѣмъ, тѣненькѣмъ паперѣ. Хоч се вѣсти не найновѣйшій, привисимо ихъ въ цѣлости, бо списаніи они людьми, що були свѣдками тихъ розрухѣвъ:

„Селянскіи розрухи зачали ся зъ початкомъ цѣвѣтѣя 1902 р. зъ початку въ Карлѣвцѣ, константиногородского уѣзду, полтавской губ., де находятъ ся добра великихъ князѣвъ Мекленбург-Стрелицкихъ (около 40.000 дес.). Недовго передъ тѣмъ повернули в село Карлѣвку 300 селянъ після крайно недѣлчачного заходу, переселили ся въ уфимскую губ. Ничого й говорити, що положенє вернувшихъ переселенцѣвъ було страшенно. Они лишили ся майже безъ никакихъ средствъ до житя. Многимъ удало ся однако яко тако завести ладъ, а навѣтъ обробити собі зъ осени троха землѣ. Они надѣлили ся одержати весною зерно въ пожичку для сѣйби, але позички не дочекали ся и були примужені купувати зерно для обробленого поля за позичченіи грошѣ. Міжъ иншимъ звернули ся они такожъ до Шайдемана, управителя великокняжѣхъ дѣбр. Сей вихѣснувавъ добрый случай, заправивъ в нихъ страшну цѣну, а потѣмъ ізъовсѣмъ відказавъ, ізъа незвѣстныхъ причинъ, продажѣ зерна. На сѣй підставѣ й виникнувъ замѣръ селянъ, привернути нарушену справедливѣсть. Они вихѣли зъ плугами и заорали 2000 дес. княжѣй землѣ и набрали собѣ ізъ княжѣхъ гамбарѣвъ зерна для сѣйби.

Потѣмъ розрухи селянъ ширили ся зъ вражающею скорістю по константиногородскимъ у., перейшли на валківскій у. харківской губ. и захватили його майже цѣлкомъ. В полтавскій губ. бувъ грунтъ підготовлений для такихъ сильныхъ розрухѣвъ нелегальною літературою. Выстрѣй же розвитокъ розрухѣвъ у валківскімъ у. обясняєт ся злою системою зглядомъ економичного поліпшеня. Той уѣздъ и безъ того стоѣвъ на низкомъ уровнѣи економичного добробиту після сильного неурожаю. Зарядили по волостяхъ списокъ тихъ, що потребували позичку для сѣйби, но сѣ спѣски лежать іще до сего часу в м. Валкахъ хоть часъ сѣйби давно вже минувъ. Такъ ведуть ся въ Росіи „прѣдоловѣстєнныя кампаніи“.

Всюду бунтъ селянъ выливъ ся въ одну форму — забирали зъ паньскихъ економѣй зерно, знаяды, худобу и т. п. и ливъ в рѣдкихъ случаяхъ грабили и палили помещакия. Сцени выходили оригинальнѣ: являють ся селяни на добро (звичайно зъ 10—12 верствъ віддалєпє) и безъ ніякого насильства, бѣйки, шуму починають розбирати „паньске добро“, мѣвъ би вертали собѣ у нихъ забране добро. Дѣдичѣ або загодѣ удиряють, або сидѣть смиреннѣ. А вслѣдъ дѣдичѣвъ, що утѣкає, несуть ся гумливі окляки: „тѣйакъ, пане, тѣйакъ!“ Достовѣрно звѣсно про такѣ розбиранє слѣдующихъ дѣбр: Волѣкова (полт. губ.), Павлова (село Нагірне, полт. губ.), Глушкова (зем. нач. валк. у.), Орлова (с. Михайлівка, в у.) Задонского, Сухомлинова (близъ Миньківскѣ), Кузьмина (близъ Снѣжкова),

Почтеннова (близъ с. Ковуч), Корсуна (богатій селянинъ, близъ Огульцѣвъ, спалено все до тла), Духоверского (с. Меччикъ), Фюлера (зем. нач. около Валок, помещканє спалили), цукроварню Молдавского (близъ Коломака), паровий млин Кузьмина (близъ Валок), цукроварню Кеніга (с. Гутѣ, богодухъ. у.). Списъ сей під кожымъ зглядомъ неповный, особливо для полтавской губ. Кромѣ того прийшли в болѣшихъ мѣсяцѣхъ на підмогу дѣдичамъ войска (зъ Харкова послано всего майже 2 полки и майже цѣлий козацкій полкъ). Такъ козаки охоронили дѣбры кн. Голицина и Шіркова (Стар. Водолачѣ), Шидловского (с. Знаменское, тутъ встѣгъ становий до прибутия козацкіи розігнати „близкихъ и дальшихъ“ селянъ), фабрику Кузнецова (с. Пудѣ) и кѣлька дѣбръ в округъ с. Гуляй-поле (Змѣвъ у.), на добрахъ кн. Свѣтополк-Мірского (близъ Лютѣна стояла навѣтъ артилерія).

Зъ прибутомъ войскъ картина скоро мѣняєт ся и починаєт ся масовѣ и звѣрское катованє селян. Козаки доходили майже до нестями. Язвивисѣ напр. в с. Знаменское, они заявляли, що сейчасъ губернаторъ прочитаетъ „маніфестъ“, и чтобы селяни зѣбрали ся для того на одне мѣсце. Коли селяне зѣбрали ся, ихъ окружили козаки и зѣбили по звѣрски. В с. Ст. Водолачу харківскій губернаторъ кн. Оболенскій (той самъ, що бувъ відзначеный царскимъ ордіномъ Владимира за свое звѣрское постукованє зъ селянами. — Прим. ред.), що пробувавъ на мѣсцѣ розрухѣвъ болѣшъ тѣжня, избравъ 15 селянъ, болѣшъ вынуждѣныхъ, по його гадцѣ, и приказавъ висѣчи. Такъ постувають собѣ и на далѣ. Відбирають у селянъ добро дѣдичѣвъ и сѣчуть прямо безпѣочно. Иншіи приходили зъ власной волѣ и вертали „награбленное“; але ихъ такъ само не жалували. Теперъ селяни выводятъ почти все, що не можна сирѣтати и кидаютъ у яругѣ и т. п. Загаломъ насгровєє піднесєно. Селяни пораженіи такимъ надзвичайнымъ явищемъ в своей житю. Многіи розуміють під понавшими імъ нелегальными писаньями „маніфестъ“ відъ царя, написанный золотыми буквами (вначѣмъ имъ не понятіє цѣле балаканє про царєку „золоту грамоту“, котра віддала имъ всю землю дѣдичѣвъ). Але жѣстокість и неприказаніи насильства заставляють ихъ додумувати ся, що всѣ „начальства“ за дѣдичами, а не за селянами. О вооруженіи опорѣ войскамъ нічого не чути. Звѣсно тѣлько два случая, коли застрѣлили конѣ зъ під селянъ, що утѣкали. Козаки поводили ся страшенно; самы били селянъ, грабили ихъ, насильдували женщины. Жадніи скарги нічого не помагали. Та й що тутъ за скарги, коли саме „его сѣятельство“ кн. Оболенскій за явивъ висѣченіи селянамъ: „Ото вамъ, мерзавцѣ, по 30 батогѣвъ за то, що рабували, а ще 30 від мене!“ Той Оболенскій такъ загнавъ ся, що переступивъ „Высочайше“ приурочену йому губернію, почавъ ловити селянъ полт. губ. и казавъ висѣчи навѣтъ одного старшину, котрий не хотѣвъ передъ него явити ся. Полтавскій же губернаторъ Вельгардъ вѣвъ себе по людскому, за що, якъ зачувати (такъ и стало ся — прим. ред.) буде переносе-

ний. Петербургскіи власти всѣмъ тѣмъ дужо стрѣвожєніи тому, що кѣлька полт. дѣдичѣвъ писало министѣрству внутрѣшнихъ справъ телеграфичну жалобу на безчинность властей. В послѣднихъ днѣхъ прихѣли в Полтаву новый министръ Плеве и вице-директоръ дем. полиціи Поярковъ.

Дописи.

З Ансонѣмъ, Коннѣ.

Якийсь „правдолѣвъ“ чи брѣхунъ дописує відъ якогось часу про нашу громаду до москвофульської нью-йорской пматѣ, котру спомагає о. Обушкевичъ. Той брѣхливый правдолѣвъ вже неразъ чѣпавъ ся нашої громади и свѣдѣченника, якъ пьяний плѣта, бо, видко, розвѣи нашої громади не дає ему спокою, та зъ вирахованємъ пише такі брѣхнѣ в ч. 7., які може пописати хибѣ вариятъ, тай єобѣ гадає, що внесє міжъ людей невгоду. Тамъ то ми, члєни комитету церковного в Ансонѣи, рѣвно-жъ зъ любви до правды (але не бортацкой зъ Нью Йорку) подаємо до вѣдомости слѣдующє:

1. О. Бончевскій вихѣвъ на процесъ зъ латинниками до Скрантонъ, Па. о чѣмъ нашъ комитетъ церковный знає.

2. Коли о. Бончевскій тамъ мусѣвъ остати чѣрезъ три недѣли, то повѣдомивъ председателя нашого церк. комитету, що не приїде, а его заступити прийдѣтъ иншіи свѣщенники. Такъ було іми радѣ, що такъ заряжено, бо наша громада не була безъ свѣщенника за всѣхъ часѣвъ.

3. О. Ардана, котрій заступивъ нашого душпастиря чѣрезъ двѣ недѣли, ми знаємо скорше і липше, якъ нью-йорскую пмату и єѣ брѣхливую компанію. Ми впустили о. Ардана до нашої церкви, якъ чѣсного руского свѣщенника, а выкляты латиньскихъ бискупѣвъ насъ такъ обходѣтъ, якъ пса пята нога. А такихъ нѣбѣ русскихъ свѣщенникѣвъ, що набиваютъ ся за латинниками, мы не прѣпустимъ и на порѣгъ нашої церкви.

4. Такіи брѣхливѣи и підліи вѣсти ширѣли и ширѣть противъ нашої громади наши пѣбалимученіи братя, такъ званіи „царославѣи“, а опієсля сунуть зъ ними до своихъ пматѣ.

5. Славній памяти Шевченка, до которого брѣхунолюбъ зачѣпивъ своїми свиньскими зубами — по станєсь нічого, бо собацѣ вѣльно и на пана Бога брѣхати.

6. Мы ансонѣйскіи Русини не просимо ніякого неурѣшенного опікуна до нашої громади, бо мы потрафимъ и самы своею працею задовѣвати и такъ думаємо, що не буде зъ нами ніхѣто зъ латинникѣвъ розпоряджавъ аніи намъ свѣщенника надававъ, тѣлько мы сами Русини зъ собою порядкомъ провадити потрафимъ.

Іванъ Ігнатовичъ, прѣдъ.

Іванъ Шугратъ, сѣмъ.

З Lethbridge, Alta, Canada.

У насъ на Lethbridge відъ дня 17. мая с. р. падавъ неперестанно сильний дощъ до дня 22. Дощъ паробивъ богатѣшкоди людемъ, бо всѣ за сѣви и огородини стояли покритѣ водою. Такожъ надѣлавъ дощъ богато неприємности тѣмъ людемъ, котріи мешкають надъ рікою, бо чѣрезъ доливъ дощѣвой воды, вода выстѣпила зъ берегѣвъ и розлила ся широко заливаючи людскіи помещакия, хаты и будынки. Бѣдніи люде мусѣли выстѣпати изъ всѣхъ хатъ, порозкидали цѣлѣти на висѣтѣ и мусѣли очѣкувати заки вода не зменшится ся, щобъ могли приступити до своихъ хатъ. Імѣла наша „штатпѣе“, лишь робѣть двѣ-три днѣ на тѣждѣнь и майнери сидѣть безъ работы.

Василъ Семѣнъ.

Водозва

до Поважаних Делегатів VII.
Головний Конвенції „Р. Н.
Союза“

Дорогі Братя!

За кілька днів з'явиться на конвенцію, щоб радити над далішим розвитком „Р. Н. Союзу“, а тим самим для добра руського народу в Америці. На гол. конвенції в Пітсбургу в 1900 р. „Р. Н. Союз“ прийняв покровительство над тов. „Р. Н. Домом Еміграційним“ і поручив, аби всі члени „Союзу“ підмагали се товариство і аби вступали в его члени. Однак до тепер лише маленька часть членів „Союзу“ виконала згадану ухвалу і вступила в члени „Р. Н. Дому Еміграційного“. Став казати виносити з дням 1. юніа 1902 р. суму \$693.30; кожний здоровомислячий чоловік знає, що за ті гроші не можна ані доми купити, ані зачати Дом Емігр., бо на ту ціл треба мати стало з беснечену на кожний місяць за допомогу. А се легко можна би впровадити в життя при помочі „Р. Н. Союзу“ і то в двоякій способ: „Р. Н. Союз“ маючи желаний фонд, мав би купити на свою власність порядний дім в Нью Йорку, або в Джерзі Сіті; в той дім мав би бути „Руський Дом Еміграційний“, бюро робіт, а не т. е. т. з. „employment office“, і если хто з наших людей піде до краю або з краю, або приїде на част в ті сторони, то достав би за таний грош чолнчлг, харч і потрібну пораду; щоб зробити конкуренцію чужим агентам, „Р. Н. Дом Емігр.“ порозумів би ся з всіма руськими агентами в Америці, в той спосіб, щоб наших людей купували шифкарти (до краю і з краю), тикети колбювої, посилали і мінчали гроші тільки у тих наших агентів по всіх колоніях, котрі суть злучені і поручені нашим „Домом Еміград.“ За те наш „Дом Емігр.“ добре обслужив би присланих нашіми агентами людей, а агенти за те старали би ся по своїх колоніях притягати членів до „Р. Н. Дому Емігр.“ і збирали би жертви. — Щоб же забезпечити будучність „Р. Н. Дому Еміграційному“ і дати можливість ему ввійти в життя і розвиватися, то се знов легко може стати ся, если би кожний дорослий член „Союзу“ дав на тиждень одного цента, значить на рік кругло 50 центів; в той спосіб з самого „Союзу“ приходило би що місяця стало що найменше сто доларів, а решту потрібної суми збрало би ся все по за „Союзом“ в цілій Америці дорогою добровільних жертв і членських вкладок, бо жертвувати річно 50 центів не прийшло би тяжко нікому з Русинів американих. Окрім того був би дохід з самого Дому Емігр.; в той спосіб було би чим платити ренту „Союзові“ за помешкане та покрити би ся всім видатки, а еде певно остала би ся і надлишка доходу при добрій і совітній господарстві.

Серце крає ся з жалю, коли дивити ся нераз на декотрих наших бідних руських емігрантів, котрі

в голоді і холоді нераз приїхали до Америки продавши в краю останній свій кавалок поля а тут їх назад завертають до краю, через те, що немають цента при собі, ані знайомих, ані родини, ані нема кому їх видостати з т. з. „касельгард“. Сего року завершено до краю 750 емігрантів, між ними 80 Русинів!... Понеже еміграція в росте, чим раз більше (бо в краю нужда, податки до остатка народу придусили), проте першим а найголовнішим обов'язком християнським нашим має бути ухвалення помічати нашим емігрантам через отворене „Р. Н. Дому Еміграційного“. До тепер видавали наших емігрантів: жиди, поляки, мадяри, словаки і водразу загнали їх до чужих організацій, а скоро мы отворимо свій „Р. Н. Дом Еміграційний“, то мы будемо провадити контролю над всіма руськими емігрантами і они доставляти добру опіку вод нас будуть з вдячності вступати лише до руських організацій, через що и „Союз“ зисає о много більше нових членів емігр. и „Союз“ в росте в велику чисельну і моральну силу народну.

Проте в имени емигрантів наших емігрантів и в имени всіх прхильних щирых Русинів американих просимо п. делегатів на сесорчній головній конвенції „Р. Н. Союзу“ в Jersey City, N. J. подати под голосоване:

1) Чи конвенція годять ся на се, аби „Р. Н. Союз“ купив на свою власність „Народний Дом“.

2) Чи конвенція годять ся на се, аби кожний дорослий член „Союзу“ складав по 50 ц. на рік на „Р. Н. Дом Еміграційний“ в Америці.

3) Чи конвенція годить ся на те, аби голова конвенції „Р. Н. Дому Еміграційного“ водбувала ся що два роки разом з конвенцією „Р. Н. Союзу“ (при конці наради „Союзу“).

Джерзі Сіті, Н. Дж. 8. юніа, 1902.
Вод комітету тов. „Р. Н. Дом Еміграційний“ в Америці:

о. Ник. Подгореній, председатель, Р. О.
Box 31, Jersey City, N. J.
Ивант. Ілова, заст. председ., Excelsior, Pa.
Конст. Кирчюк, секретарь, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

Ивант. Паравант, заст. сеп., 513 E. 7th Str., New York City.
Л. Сиротяк, кассир, 42 Wash- ington Str., Yonkers, N. Y. (ай з ра- 0 А. Болчеський, Ansonia, Conn.) мени И. Коваль, Shenandoah, Pa.) „Союз“.

В ДІЛОВОЙ:
А. Горбач, Ansonia, Conn.
Мих. Нехай, Yonkers, N. Y.
И. Смит, Mahanoy City, Pa.
И. Фариняк, Trauger, Pa.
И. Пелько, Pittsburg, Pa.
Конст. Кобальт, Oliphant, Pa.
И. Аджана, Mt. Carmel, Pa.
И. Ярма, New York City.

ЗАСТУПНИКИ:
Я. Ілюквич, McAloo, Pa.
А. Шайман, Mayfield, Pa.
М. Романчик, Brooklyn, N. Y.

Допис.

25. ЛИСТ ІЗ СТАРОГО КРАЮ.

Ц. К. розбілники.

В селі Різвнян, рогагиского повіта, є і читальня і крамниця і люди при виборах добре тримають ся і, що найважніше, до всего того прийшли вони своїм розумом, без ніякого проходу інтелігенції. Але таке розумно та просвічене село не подобає ся галицким властям, котрі хотіли би хлопца держати в як найбільшій темноті і як найтяжкім ярмі, і ті власти аще ждали нагоди, аби село знищити. Така нагода трафилась. Тамопло- ну посесорови жидови, котрий своїм

дуже поганю з нами обходив ся, вибито, очевидно з пімсти, вігна. А на Великдень люди намовили чолна з сусіднього села, котрий про- давав у жидівській кормі горілку, аби покинув тоту погану роботу в таке велике свято. Старство, до- відавши ся про ті два факти, на- ликало ся мари страйку і бойкоту, наслало на село 6 жандармів і су- дово-поліційну комісію. Почало ся слідує і арештування. Але арешту- вали не тих, котрих посесор по- сажував о вибиту пінок, тільки пай- поважніших газдів, котрі мають найбільше значінє в громадї, між ними й війта. Таким способом хочє староста налякати село і зробити при сідуючих виборах „добрий ін- терес“ для панського кандидата. На- конець передано пілу справу рога- тискому повітовому суду. Як вола скінчить ся, побачимо, але цікаве те, що коли в иньших кра- ях власти сприяють розвиткові гро- мад, то в Галичині царські уряд- ники, йдучи під лад польській пла- хті, допущають ся простого розбою на гладій дорозі, аби лише чепу громаду налякати.

З парламенту.

Але маю того хлопця мусять пла- тити солени податки і парламент що року ухвалює державний бу- джет по волі правительства, а біль- шість парламенту, зложена з самих ворогів робучого народа, переого- сує все внесенє народних послів. І сего року парламент упорав ся з бюджетом, ухваливши його 154 голосами против 114.

З послідних днів наради згадаю, що над бюджетом рішальництво про- мовляв з Русинів іменованій прав- ительством „послом“ др. Гладі- шовський, описуючи пугаду русько- го хлопа, а при бюджеті судівниц- тва промовляв москвофіл пос. др. Король, підписуючи кривди Русинів в судах. Другий ніби-руський піб- посол, радник Дулазавський, поляко- москвофіл, іменованій правитель- ством на посла з хлопської курії колонійського і сусідніх повітів, жалував ся, що висші урядники в суді заволодівають...
Пос. Яворський вис в тім часі одну інтерпелляцію в справі бру- тальності жидови підчас похоро- ну одної селянки, і виспеле, аби правительство ратувало галицьких хлопів із довіри, звавши гіпотечні довги на себе і стягуючи їх в по- датках. Але австрійське правитель- ство не має часу на такі „дрібниці“, бо тепер має старати ся о нові гармати...

„Просвіта“

У Львові відбули ся 19. ж. м. загальні збори руського товариства „Просвіта“, котре існує від 1868 р. і видаємне книжочко для наро- да та закладом читальні і крам- ниці по селах причинило ся чизало до піднесення просвіти і доброту між руськими хлопями. Членів має се товариство 7.987, а читальн 1.013. При багато читальнях є крамниці і позичкові каси вже такі багаті, як малі банкі. Так пр. ка- са в Скалі над Збручем має 70.000 корон річного обороту. Против „Просвіти“ сказано агітувати москво- філа, але між того, вона розвиває ся що-раз краще. Головою „Просвіти“ вибрано й на сей рік пос. Романчука, а до виділу входить між иньшима др. Іван Франко.

Руський університет.

На фонд для руських студентів прийшло до 24. чияття с. р. 62.161 корон 23 центів, з чо- го вже видано 34.999 корон і 67 центів.

В нашій суспільності була під- несена гадка, аби зі складок наро- да заложити приватний університет, а один Русин видав був про се справу в „Чернівцях“ п. з. „Університет через підписку“. Од- пак довірчій збори визначилих Русинів з цього краю, скликані в сій піл на 19. ж. м. до Львова, заявляли ся против закладання приватного університету, бо по перше се річ дуже дорога, а без реальної користі (з такого університету не приймали би пр. до державної служ- би і т. п.), а по друге руській парії за свої податки має право домагатися, аби правительство за- ложило держаний руський універ- тет. Тільки домагати ся, а дістати — не все одно, і руській парії повинен напружити всі свої сили, аби зломати напучу тепер в Га- личині польсько-шляхетську кляку, аби до парламенту вислати із русь- ких повітів самих руських остро- оппозиційних послів, а тоді і мо- жемо мати надію, що полі домагати правительство мусить сповинити... Бо лиш тому дають, про кого зна- ють, що він з'явиться о в о в в я- т, коли не сподіє ся дати добро- вільно!

27. Мад, 1902 р.

З Mt. Carmel, Pa.

На весні розвиває ся де- ревина і всі зілля і всі вер- на посіяні чоловіком. Так само і всі народи ся роз- живають як ті дерева і ті наслідя, тільки наш руський народ все еде спити як ті дерева в зимі, але где куда і декотрі Русини зачина- ють також прозирати з тої тьми. Не коли наш народ зачинає ся розвивати, то так го всі вороги хотять придусити як терне тоє зерно, котре чоловік сів на рілї своїй і упало в тер- не. В иньшних часах тим тернем суть в Америці ай- ришии а в краю пляхті польска, що наш народ так придумують і не хотять дати ему ся розвивати, а то тільки для їх бізнесу, бо онн би знов хотіли по- становити такі часи, які бу- ли давно, що Русини не вільно було ся учити, бо они знали, що як Русин буде знати читати то они не будуть годні ним так робити, же їм ся не дасть. Так ся і стало. А наш на- рід і до нині ще темний хотий гдекуди прозиріає то знов приходить діавол боя- чи ся, що би ся не спас від него і темнить его, що би сидів темний і дальше, бо если би видів то він би не мав ніякої роботи, ніяко- го бізнесу. Тож тепер ма- ємо прекрасний примір на Русинах в Passaic, котрі по- части зачали прозирати і не хотіли вже мати більше опікунів ані не хотіли вже більше належати до єпикли. Так купили собі церков та- ку незалежну і спровадили собі о. Волошина з Мага- ной Сіті, Па. І ті Русини мислять, що они мають церков і що не мусять вже належати до айрських ка- толицьких єпископів, а оно так не є. Знайте добре, о тім, братя, і дайте позір, жеби ваш слуга в вашім домі газдом не був а він починає бути. Если ви хо- чете бути незалежними, то вам не треба папу випомі- нати, то перше. Друге, ко- ли ся хто женить а то в таких інтересах, що прийде з контрів чоловік, а не має коли там сидіти, бо хоче вертати назад, не кажу те- пер, бо страйк, але як то перед страйком. Прийшов я з одним парубком до Па- сеїк і винайшов собі дівчи- ну, так прийшли ми до о. Вол. що ми би хотіли ма- ти зараз слуб. Він каже, що не може зарань слубу дати заки не буде мати по- звольнєство з Ньюарку від єпископа для того що ора- ски не буде, і то каже му- сите заплатити \$3.00 а ніт то каже чекати аж до Не- ділі, а то для того, бо знав добре, що чекати так довго не будемо, та що дівчата не хотять іти без слубу, до контрів, то як ми не будемо чекати, то мусимо на єпископа заплатити. Ми ка- жемо, що ми на єпископа ані зломаного цента не да- мо а о. Вол. як не скоче так дати, то ми підемо до Джерзі Сіті. Тоді о. Вол. став злий, тай став казати: ідіть, там достанете, там вільно дати без позволін- ства. Прийшли ми до дру- гого єпископа в Passaic (ве знам як ся там зове) то єсть до єпископа, то так само каже платити на єпи- скопа не три але чотири до- лярї. Ми відказали, що по- тому другий раз прийдемо му лийсти чи буде то, так ми вже назад до него не вернули, а о. Волошин за- чав скакати по гавзі кажу- чи: в мене то ніч, що під-

дете до Джерзі, же я не достану за слуб. То в мене так 10 доларів як ніч, як 10 центів. Подумав я собі: чоловіче, коби ти пішов на- них робити до майнів як я, та они би в тя коптували. Чув я, що католицький би- скуп наказав правяти о. Во- лопанови богослужене так, що і не правив і в другу Неділю, що читав лист від єпископа з Ньюарку, що той дозволяє ему тоту церкву пошпецц. От то й видимо, що який наш народ тем- ний. Купили собі церков за свої центи і спровадили собі єпископа і не хо- тять бути залежними, то таки їх слуга, бо їм служить, они му платять, а він їх знову хоче піддати під тих, котрі би годні, тоби нас дораз стерли із лица землі! Ви, братя Русини в Passaic, если ви купили церков са- ми і не дозволяете ся, жеби вам позволили купити, то чомужби вам не вільно було посвятити? Чогож вам душпастир ся пібрав нам служити за незалежно- го, то чогож ся дозволяє? Та чи то ви не годні в сво- їм домі собі роказати? То ганьба, вєтнд не тільки не- ред людьми але перед Бо- гом! Чи то ви все не має- те ще років, щобнєте були раз о собі не під опікуна- ми, котрі нам нічого добро- го не ділають? Той ваш о- тець В. хоче належати і вам спровадити опікунів а то задля того, бо они ма- ють і роблять добрий біз- нес, а єпискуп знов буде робити так, що би потому церков під нього записати, еде до того тоти Русини, що під єпискупом, не будуть годні єпископа вигнати як церков буде під єписку- пом. То, братя, Русини не дайте ся окламати, бо то вапе добро, не давайте чу- жому в своїй хаті розказу- вати, а єпископикови нові- сти, що так мусить робити, як ціла парафія ухвалить. Парафія має вибрати раду, котра має дозирати і роз- казувати і не треба бути тим стеблом в полі, що де вітер хоче то ним похилить. А ви Русини смотьте добре, яких вибєраєте до ради, щобнє не були лизунами, бо Русини вже ся досить всі- ляхих рук націлували. еде деколи цілуєш руку євпа- цюника а він то тя нвов ирасне, так як одного ра- бу мене; я беру цілувати а він не подав, але ми нвов ираснує, що мені кров ся цустила, від тогди я вже вільше не буду єпископа на- вєрну руку цілувати. Если о. Вол. не хоче носьвятити без позводиньства, то собі запросити других, а отці котрі о то дбають, при- дуть. Они ся не будуть до- звляти єпископа, котрий до того не має ніч а о. Вол. если ся бойть єсупендуваня (як нам казав) то най іде служити єпископови і папі, як не хоче парафії. Ніхто не може служити двом па- нам Богу і мамоні, так і єсупе Христос казав. І то не дивниця, що о. В. під єпископа ся піхав, бо він Шенандор- скому родак в Шенандор- ській прєстєг в Мейфілде- ській. Шенандорський о. Лав- ришии а Волошин то оба з Угорщини, то они барже би ради Мадярів любити, як Русинів. Вам отче пре- велика ганьба если ви ішли Хіалю Вожу служити до незалежної церкви і же бу- дете тим Русинам за неза- лежного єпископа, коли ви ся боїте єпископа, же вас єсупендує. Та чомуж сте ся не боили там іти до такої незалежної церкви? Видно з того, що ви добре

смотрите на свою кашню, жеби була повна, хоч-сте повилали, що в нас 10 до- лярів як 10 центів. То ви отче не робте з себе ємі- ха, же вас єпискуп єсупен- дує, коли другі ся не бо- ять і їх не єсупендують. Коли всі ся о то бють, же- бизме не мали вєще опіку- нів а ви ся сами там під нього пхате і других там хочете також за собою по- гягнути. Правда, як ем о тім згадав, що ви робате ліпший бізнес, бо ви все від глупого Івана вилудате на єпископа. Так як в старім краю, як ся хто хоче же- нити та дахто повість, що то була родина то треба пи- сати до Риму, а позволін- ства з Риму дотля не буде, докля наш Іван не заплатить добре, а як заплатити то позволінєство прийде на другий день, Тож раз треба виречи ся тих опікунів і са- мим собі дозирати свого го- сподарєтва най нєти тільки другі народи незаряджують, а Ляхи най нам завсе не по- відають: глупі Русїн.

Яцко Тимкевич

З Філадельфії. Па.

Дивно нам дуже, що ч. дописувателі „Свободи“ о- правдують ся перед „Не- Правдою“ а за що і по що? таж ви рускі інтелігенти! Я можу сказати, бо знаю, бо єсвіта кує перейшов, видів ріжний нарід, студював їх поступ та характер — бо, що правда, мені лекше бу- ло, чоловік не мусів ся о- зирати о свою підпору, бо хоч мав іно кавалок хліба все за задю надійшов. При- йшовши до Америки кортіло мене походити по руських „плеязах“ где мені удалоє, як: Shamokin, Mt. Carmel, Oliphant, New Jersey, Yonkers, New York і знайшов я там дуже поступових і ін- телігентних людей а то май- же всі ті Лемки, що чита- ють „Свободу“ нату і га- личий „Гр. Голос“, „Діло“ і другі подібні газети, а не москвофільські. А „Не-Прав- да“ що? Та они суть мадя- ри так 3/4 редактора, як і 3/4, оба мадяри, то мусять брє- хати, або мазі продавати.

Ф. К.

З Йонкерс, Н. Й.

Ще тільки чутка ішла по- межи нарід, що буде вихо- дити руска робітничка газе- та в Нью Йорку і що та га- зета не буде робити непри- язни між народом, тільки буде містити то, що єсть добре про нарід, розуміє ся: наука і просвіта. Аж тут дістає ся мені „Правда“ до рук, котру видає руський робітник Лемко — тай чи- таю. Га-га-га, що тут за наука, прєсвіта, аж моя голова спухла, що тільки нахапала ся розуму з тої газетки. Ніт більше тільки парандикали, чорті і пош. Чи ви, пане редактор, га- даєте, що то є наука для руських Лемків? Чи ви га- даєте, що руський робітник такий темний, що вже ні- чого не читав до того часу, аж ту вашу базганну? То ви, що маєте щепити лю- бов поміж народ і притяга- ти его до єдності і помочи тим єпископикам і наро- ду, котрий боре ся за свою віру і церков з Айришями і другим народом, а ви еде- сте по стороні Айрських єпископів і Мадярів, а на- ших єпископів і народ називаєте хрунами, соція- лістами, рандикалами, поля- кими, жидами і ріжними іменами? І що-ж наш євпа- цюник не чоловік, тільки ваші мадярони і кацапи суть добрі єпископники, ко- трі присягають по кортах, що хотять бути під властю Айришів і Ляхів, що би руський робітник не мав біль- ше права вигнати їх з па- рохії? Правда, що тому дармоїдів тримають в своїх парафіях. Дальше чятаю, що тут нам робітникам треба закладати руску організа-

цію; що то має значити? Чи-ж ту не є „Р. Н. Сою- за“ та руських брацтв, ко- бляп чоловік міг платити. Правда, що ту нема ще тої організації, котру ви зало- жили в Нью Йорку, що нази- ває ся „Неправда кїкерів“, бо ви всі кїкери, котрі бул- сте повмітувані з брацтв і парохій. Видаєте тепер „Не- правду“, що би завсе своєю змійською ідию чоловіка ви- куєти і додати їди до серця, бо іначе кїкувати не може- те, бо люде вас слухати не хочуть, тільки через ту шма- ту разите своїм загнаним плодом, котрий ніколи не прийме ся. Я би радів вас всіх кїкерів, щобнєте ся зіп- нили до одного міста і ви- ставили собі свою церкву і взяли свої єпископники таких, яких ви уважаєте про свій бізнес, а нашим єпископикам „вікраїндам“ дали спокій, бо наші євпа- цюники старають ся о до- бро Русинів в Америці і борють ся за свою віру і церкву з неуропенним во- рогами. А ви, кїкери, що можете зробити? Можете сіяти ненависть і робити ріжні партії, як зачинаєте і потому кажете, що то „по- пикі вікраїнді“ наробиля партий. Питаю, чи тут в Йонкерс наш о. П. Т. коли де не-будь казали за які партії, або за „Вікраїнду“, чи-ж не ваш С. Д. провадить партію свою кїкерську від того часу, коли його випи- мали з братєства? Від того часу не має чоловіка, з котрим би повтав ся. Тож не гадайте, що будете тем- нотою в своїй „неправді“ всіх людей єсвітнати.

О. Вариха

З А Я В А.

Ми цілком не потребуємо, щобнє ся „Не-правда“ ста- рала нашим Excursion-ом, бо ми ся сами постараме. А то, що парохіаєне в Yonkers дуже обурені на о. Тим- кевича за то, що ходив до Олифанту то чиста брєхня. Парохіаєне як до тепер хо- тили отця Тимкевича так само і тепер, суть з него вдоволені і ніяких мітангів не зганяли напротив євпа- цюника. У нас було таких 6 а може 7, що хотіли що- би о. Тимкевича з Yonkers вигнати, але то такі парохіа- не, що до спвіді ходять до парославного, паскє євпа- цюні ідуть до угорського а до церкви ходять до галиц- кої. Ми не потребуємо та- кого органа нашої церкви як „неправда“, бо у нас є комітет церковний і він за- нимає ся справами церков- ними.

До Yonkers „неправду“ посилюють хотий єі піхто не заплатити; може би єс- ко- ре дав на пю цента, щобнє такі брєхні не писала. Оче- видно з Yonkers чогось свого імені не положити, мн того очевидя добре знаємо хотий імені свого не під- ложив.

Yonkers, N. Y., 6. юніа 1902.

КОМІТЕТ ЦЕРКОВНИЙ:

Александр Тимкевич,

Алфред Діал,

Александр Гелєк.

56

З а я в а.

На нападист протівь ме- не, поміщений в „Правду“ (?) ч. 8. май 24. 1902 р. заявляю: Лишь людямъ чести водповѣдаю на допи- си водповѣчія ся до моєї особи. — Не водповѣдаю ніколи подликамъ, бреху- намъ, запродивнямъ своихъ святощѣй, своей вѣры, сво- го народу, та ще и лизу- намъ. . . . айрскихъ єпи- скоповъ. Водповѣдати вамъ, булѣбъ нижне моєй ч. Се моя послѣднє зая- вась „Святѣйшій Са- водъ „Правды“ (?). — шѣть дальше, що змож сежє ваш щоденний хлѣ- бо вы вѣ брєхнѣ наро- та і нею жєте.

Богослуженецъ

Русины!

Приступайте до „Народной Сполки“ в Yonkers, N. Y.!

Чи знаєте, що ся сполка, котра почалась 26. Дец. 1901 р. має вже \$23.559,56 маєтку?

Чи знаєте, що ті люди, котрі неко завідують, суть всь записані?

Чи знаєте, що „Народна Сполка“ посідає оден з найкращих домів в Yonkers, N. Y. і завідуетрома шторами?

Чи знаєте, що „Народна Сполка“ дає більший процент людям, як банки?

Чи знаєте, що дохід з шторів буде при кінці року розділений між всьх членів і що той більше зиску з шторів достане, котрий купує більше у Сполки?

Чи знаєте то, що чим Русины більше будуть посідати маєтку, землі, бізнесов, тим більше їх будуть почитати, і тільки тогди, Американи?

Чи знаєте то, що на старість ви не маєте забезпечення, і що багато з нас муть умирати в рогах, шпиталях, між чужими людьми, і що мало єсть таких наших людей, котрі б умирили в своїх власних катках, як то було навіть в нашомь старомь, б'дн'омь краю?

Чому-ж не творите сполки і чому самі себе не спомогаєте, і чому своїх родин і своїх дітей не бороните від б'д и нужды, о скільки се в вашой силі?

Беріть шери (уд'їли) з „Народной Сполки“ в Yonkers, N. Y.!

Ті шери можете дати в спадку своїм дітям!

Ті шери, так само можете переказати своїм дітям, як і гроші в старомь краю!

Беріть ся до бізнесов, а як не можете, споможіть своїми грошми

„Народну Сполку“ в Yonkers, N. Y.!

и, що більше, себе самих!

Грош, найменче \$25.00 (оден шер 25.00) можете посылати на адресу касієра

Mr. Stephen Radko, 449 1/2 Nepperhan Ave., Yonkers, N. Y.

а він вам пришле шери, котрі так само вартні, як і грош!

Ув'доміть о томь и секретаря:

Mr. John Sabat, 355 Nepperhan Ave., Yonkers, N. Y.

Не гадайте, що „Народна Сполка“ в Йонкерс — то мала, або незорганізована компанія! Та „Сполка“ має свою записану дирекцію и свій комітет, до котрого входять:

Почетный председатель: о. Павло Тимкевич.

Председатель: Александер Трэмбач.

Секретарь: Иванъ Сабатъ.

Касієр: Стефанъ Радко.

Организаторы:

Осифъ Вариха, Авксентій Телепъ,

Титъ Дубецъ, Иванъ Спакъ,

Сильвестеръ Целехачъ.

Другі директоры:

Вартоломей Дурнякъ, Андрей Скробала,

Денис Мерена, Андрей Драганъ,

крім них (всѣ письменні люди) належать до комітету:

Теодоръ Павчикъ, Марко Хома, Иларій Фецко, Иванъ Мадарашъ, Стефанъ Сивикъ, Дмитро Кузякъ.

За часть ихъ урядования до

31. мая 1902 р. „Народна Сполка“ мала \$13.061.90

доходу и \$12.891.52 расхода.

Росходъ, який понесла

„Сполка“, припадає

1) на закупку пропертовъ \$6.500

2) на шторъ зъ блаватными товарами (dry goods store) 1778.53

3) на гротерию и буочерню 917.71

4) и на други гротерию 537.85

Пропертами управленчель

дирекції Стефанъ Радко, а

шторами люди, котрыхъ вы

брали члены. Всѣ шторники

суть записані.

Шторниками суть:

Авксентій Телепъ, Андрей Скробала,

Андрей Драганъ, Александер Трэмбачъ.

На покрыте коштовъ, які

були залучені зъ покушкою

пропертовъ и закладанемъ

шторовъ, покупали отсей

люде перы у „Народной Сполки“:

Иванъ Сабатъ \$150.00

Григорій Фуджакъ 25.00

Осифъ Вариха 100.00

Александер Трэмбачъ 100.00

Марія Мадзула 25.00

Авксентій Телепъ 100.00

Захаръ Федорчакъ 25.00

Марко Зорило 100.00

Теодорія Бѣцакъ 50.00

Иванъ Слота 100.00

Діонізіі Мерена 85.00

Никифоръ Дурнякъ 25.00

Симеонъ Стасакъ 175.00

Анна Луськъ 250.00

Евка Дубецъ 225.00

Андрей Драганъ 550.00

Теодорія Телепъ 50.00

Стефанъ Царъ 100.00

Иванъ Ванько 50.00

Петро Тарбай 25.00

Михайло Хомякъ 50.00

Стефанъ Радко 525.00

Артимъ Корнь 25.00

Сильвестеръ Целехачъ 300.00

Стефанъ Костецкій 150.00

Марко Хома 125.00

Антанъ Дубяньскій 25.00

Игнатій Гіба 125.00

Анастасія Скробала 25.00

Симеонъ Цюрикъ 125.00

Марія Бурлякъ 125.00

Текля Целехачъ 125.00

Варвара Бовальчикъ 50.00

Павло Зорило 25.00

Ананій Сапко 25.00

Иларій Фецко 150.00

Ева Войтовичъ 125.00

Анна Ковтко 100.00

Стефанъ Фешъ 75.00

Анастасія Шренцель 75.00

Андрей Скробала 125.00

Стефанъ Олѣаръ 25.00

Анна Гайтко 100.00

Пайза Понтусъ 150.00

Аркадій Бинараровскій 50.00

Алексій Козаръ 125.00

Теодоръ Салико 25.00

Василь Данюсяръ 100.00

Андрей Хомякъ 25.00

Анна Шпакъ 75.00

Стефанъ Сивикъ 50.00

Василь Палиця 75.00

Димитрій Мидзлянь 50.00

Михайло Голутакъ 100.00

Стефанъ Палиця 50.00

Теодоръ Павчикъ 50.00

Никола Костецкій 25.00

Анна Бугала 25.00

Михайло Гришко 25.00

Дорка Крентька 25.00

Стефанъ Мадарашъ 25.00

Теодоръ Мадарашъ 125.00

Пикифоръ Дзюбакъ 25.00

Демко Лучковецъ 50.00

Анна Фешъ 100.00

Петро Кузякъ 25.00

Амброзій Дурнякъ 125.00

Теодоръ Морохъ 25.00

Иванъ Хомякъ 225.00

Димитрій Хомякъ 25.00

Василь Фридригъ 50.00

Иванъ Павлачакъ 100.00

Сильвестеръ Петришия 125.00

Василь Бибель 25.00

Вартоломей Дурнякъ 125.00

Кирила Ковальчикъ 25.00

Юраска Пирчакъ 50.00

Василь Сивакъ 125.00

Иванъ Силъ 225.00

Димитрій Луськъ 150.00

Броніслава Цетпаровска 250.00
Мафтей Ленгардъ 25.00
Теодоръ Хашикъ 25.00
Анна Дрибшакъ 100.00
Антоній Хома 125.00
Иванъ Парлякъ 25.00
Анна Киракъ 50.00
Василь Костецкій 25.00
О. Николай Подгорецкій 25.00
Василь Конча 25.00
Теодоръ Конча 25.00
Андрей Василенъ 25.00
Василь Гузія 25.00
Стефанъ Оленчакъ 25.00
Петро Фойдаръ 25.00
Димитрій Мадарашъ 25.00
Анна Коякъ 25.00
Михайло Сватко 25.00
Иванъ Мадарашъ 125.00
Марко Негребецкій 25.00
Никола Завѣскій 50.00
Димитрій Кузякъ 25.00
Никола Страховскій 125.00
Александръ Дзюбакъ 50.00
Дудикъ Домжа 25.00

Имена тыхъ кольканай-цятыхъ людей, котрі ше не виплатили цѣлыхъ перовъ (удѣловъ), будуть оголошені познѣйше.

Вратя и Сесегры!

На старій лѣта не сьємо асекурований и нѣхто не знає, що насъ колись чекає!

Не тільки самі о собі, але и о нашімъ молодомъ поколѣннѣ повиннісьмо помудрати, бо если самі нѣчого не будемо мати, то пимъ нѣчого не будемо могли зоставити!

Проте не зволѣкайте довше, але чимъ скорше ратуйте себе и своихъ дѣтей, и вступайте в члены нашої „Народной Сполки“!

Yonkers, N. Y. 9. червня, 1902.

Александръ Трэмбачъ, Иванъ Сабатъ, председатели, секретарь.

Стефанъ Радко, касієръ.

Дописи.

Зъ Шамокинъ, Па.

На запытане дурнои неправды: Who is next? відповѣдаю, що I am next.

Славний дописуватель Пастырчикъ згадає, що колись мешкавъ в Шамокинъ, але забувъ доложити, що за оденъ бувъ в Шамокинъ. Ёго бездонне черево змусило его прибути на лопу „правды“, бо в Шамокинъ не мого его засытити чужимъ хлѣбомъ. Але не думаю, що вінъ тамъ довго забавивъ, бо тамъ на боргъ не дають, якъ мы давали, дописователи Пастырчикъ. Набралъ в шторъ ще в 1897 р. на \$14.18, але до сего часу еще ихъ не звернувъ. Той чесный дописуватель знає зъ своего поступку який бы хто мого бути, лишь не дає себе на свѣтъ показати и правду на самого себе зложити, що вінъ самъ есть ошуканцемъ (чи якъ тамъ зовуть такихъ, що берутъ, не платятъ, а утѣкають). Живъ мѣня его, що ажъ мусѣвъ сянувати, коли читавъ „Свободу“, вь котрой помѣщаєсь и остерегаєсь вѣдъ такихъ чесныхъ ошуканцѣвъ. Сплюнувъ, бо знаєть, що до неправды належить, то-жъ и боить ся, якъ чортъ креста, а сплюнує, якъ жадъ, коли его християнинъ встрѣчає. Але дармо вы собі плюйте, хочъ бы и на бороду, а намъ пришлѣть грошѣ, що есте довжикъ, бо намъ не хоче ся за вами „дружбу“ посылати, а ще и не хотѣлибсьмо вамъ и вашой правды перепродавати. А коли бсьмо послали „дружбу“ це васъ чесный дописуватель, то бралибсьмо и вашого „редактора“ Гладику, котрой то довженъ до штору ще зъ р. 1894 красну суму грошей. При-

гадує, вамъ чесный „редакторъ“ и ч. „дурниѣкъ“ писателю“ пришлѣть вже разъ той довж, а перемѣните вже разъ тую неправду на правду. Но и якъ вы „редакторъ“ и „дописователь“ можете писати до правды, коли вы самі неправдивы? Якъ вы Пастырчику можете простовати чужі справы, коли вы еще свои непростовали. Дай Боже, чтобы еще одну або двѣ-три такі неправды основали, а редакторѣвъ и писателѣвъ адреса намъ заслала, то хочъ бсьмо знали, где нашъ чесный люде перебувають и чимъ занимають ся.

Никифоръ Габуръ.

3 Fernie, B. C., Canada.

Минувъ час, якъ я дещо доносилъ, але тепер при нагодѣ мушу донести о великихъ коло насъ нещастяхъ. А то: 3 дня 16. на 17. м. м. бувъ упавъ великій снѣгъ на якихъ 18—20 цалівъ грубий и було досить холодно. Черезъ кілька день потімъ снѣгъ згинувъ нагло, а зъ причини великихъ гирекхъ вод, судьба відділила насъ відъ свѣта зъ обохъ сторін, бо комунікація була перервана. На вѣхидъ заснували гори дорогу в просторѣ 40 миль, а на західъ заразъ за містомъ вода перервала великій міст и приходилося зъ міста виноситись, бо всего на нашу людність булоо замало, если бъ влоді не надавъ ся час (погода) до лагодження комунікацій.

Описля в четвр на 22. м. м. о год. 7 ій по пол. на другу шифту (бо тут робить двѣ шифты), експлуатовали майни № 2 и 3, а то оба зъ той причини, що від року булоо перебито на вскрѣзъ зъ одною до другою.

Зъ свѣдѣнь людей, що робили на верху виходить такъ: 3 початку ставъ в горѣ великій гукъ и стрясене гора, а відтакъ зачавъ тунелями и дірами виванями сипатись огонь зъ димомъ. 3 № 3 вискочило 16 майнерів и оденъ фаербосъ таки заразъ передъ вибухомъ диму. Бувъ се знакъ нещастя. В містѣ (бо місто віддалене о 5 миль відъ майни) наставъ великій рухъ и плачъ малихъ вже сирит.

Купи народа зачали тягнутись в сторону майни, бо трен не ішовъ до майни тільки самимъ інжаемъ їхали інженер, доктор и французскій священникъ. В вечеръ не можъ було нічого ритуального робити, бо в тунелю булоо багато газу зъ димомъ и каміне (rock) спадавъ зъ гори, бо все було в непорядку, ажъ на другий день приступлено до виношування забитихъ та подушеныхъ. До нинѣ витягнуто около 65 робітників, а всѣхъ забитихъ числять около 200 робітників. 3 Русинівъ не зівставъ якось убитий жаден, тільки зъ Иолѣвѣхъ двоухъ Вавро Йоустонъ зъ Гусятина и Янъ Зелінскій зъ брідского повіта, перший безженний, а другий лишивъ вдову по собі. Рента Словаків, Італіянѣвъ, Айршівъ, Финляндѣвъ, Французівъ и Англіківъ. Такожъ зістало убитыхъ около 20 коней, а тра коні вийшли зъ № 3 ціло здорові на другий день.

В недѣлю на 25. м. м. в вечеръ при обговорюванню сумнихъ положень вѣдъ та сирит, полісменъ виразивъ ся, що убило васъ 200 робітників, але я-бъ не дбав, чтобы еще другихъ 200 васъ убило. По вираженню тухъ сѣлѣ, відбувъ ся загально-робітничий мітингъ и ухвалено одноголосно полісмена вигнати зъ

міста безъ проволоки до часу 5 минутъ. Около 12-тої вночі доконано ухвали. Якихъ 7—800 робітників вигнали полісмена якихъ 10 миль зъ міста зъ крикомъ: No life for such a bastard in town.

№ 1. майна зъ того колоту стоить, а на № 2 и 3 фіксують бредечі, чтобы приступити до дальшого шуканя трупів. Начислено около 52 вѣдъ, а що сирит?

Павло Оляницъ.

Від

о. Закляньскій зъ Виннипегъ (Канада) дістали ми до напечатаня слѣдующе письмо:

Вповаж. Редакцію!

Будьте ласкаві в оборотѣ правди и чести моеї помѣстити в ближайшемъ числѣ „Свободы“ се

ЗАЯВЛЕНІЕ.

Въ ч. 21. видруковала „Свобода“ остережене Ант. Р. ского зъ Dauphin, Man., котрого змістъ затронувъ в наивисшій степени мою честь, представивъ мене чоловікомъ лихимъ, для суспільности небезпечнимъ и робить просто мою дальшу роботу и существованне народне неможливимъ.

Тожъ в интересѣ правди и на жадане многихъ щирихъ народолубівъ довгомъ маю се підде очережене прилюдно спростувати.

Неправдою е буцімъ то я наробивъ твиньства у Dauphin и на провинціи неморальнимъ житемъ и виїхавъ десь на околицю, де мене люде не знають. Я виїхавъ чивъ на жадане людей мою роботу організаційну в тѣмъ дистриктѣ честно и щиро — жадного проступку, скарги и згрішення не полишивъ.

Доказомъ сего е фактъ, що до мене люде до домашної каплиці не лишъ свої а и римо-кат. зъ потребами приходили якъ Антоній Гребніцкій, Полякъ зъ Mountain, котрого дочка я 10. Мая с. р. давъ вінчане в Dauphin и він мене зъ друзьями еще на три любии затримувавъ, хотий він найбільшимъ сторонникомъ кс. Кулявого е. Брехня е, що Р. не знавъ, де я їду, а самъ мене до стації відпровадивъ, мої валізки ніста всіма способами мене и мої річи затримати хотівъ, ажъ начальникъ стації на мое жадане его зъ вѣстидомъ вигнавъ. Цілий мій проступокъ панцю Р. по вашій и такихъ хрунівъ якъ ви гадці, що я за відомостевъ еї родини тримавъ слугу а не мѣпкавъ в вашімъ домі...

Ів. Закляньскій, руский священникъ.

Делегати на VII. головну конвенцію „Р. Н. Союза“ в JERSEY CITY, N. J.

До сего часу зголосились на конвенцію слѣдующі делегати:

Ansonia, Conn.	Алексій Горбаль.
Charleroi, Pa.	Даміанъ Бубнякъ.
Carnegie, Pa. бр. сѣвъ. Пет. и Па.	Ем. Шпакъ.
Desloge, Mo.	Алексій Балігроцкій.
Eleanor, Pa.	Микола Добровскій.
Jersey City, N. J.	Семанъ Ядловскій.
Lansford, Pa.	Теодоръ Никита.
McAdoo, Pa.	Іванъ Посипанко.
McKeesport, Pa.	Михайло Грачонъ.
Mt. Carmel, Pa. бр. сѣвъ. Димитрія	Митро Корончакъ.

Т. Вордуляк.

ЖУРА.

По полудні одного погідного, осіннього дня возив він з сіножатою отаву. Привіз одну фірчину, а опісля під самий вечір другу і вже останню і обі окинув під шопу на землю, там де стоїть звичайно віз і иньше господарське знадбє.

— Ну, Господу Богу дякувати! — закликав він весело, — що правіз отаву до дому і зложив під стріхою, тай камінь спав чоловікові з грудий... Вже тут она вже безпечна перед непогодою, а там на сіножати під голим небом, то пожаль ся Боже... Стоїть собі она там в копичках, а ти чоловіче, жури ся, — бо ось, дощ люне на цілу кватиру, тай твоя праця зогниє, так, як сіно зогнило...

Він уважно позагромаджував на подвір'ю кожний зелений клаптик що до найменшого стебельця і з вдоволенем то з почутем сповненого обов'язку споглядав на отаву, що лежала собі під стріхою безпечно від дощу, зелена, як барвінок, дрібна, як шовк, а приємний запах розходив ся з неї довкола аж геть на улацю.

— Ну, та не лежати тобі, тут на голій землі, — говорив він дальше, — треба буде тебе завтра делікатно зложити на вижках, на горі... Гей, гей, то-ж то отавиця раз, сама краса!... І в тім перебігла йому думка через голову: Ех, то-б то чоловік виспав ся в тій отаві!... Але ні, шкода толочити!... Ех, таки виспало ся лишень ту одну нічку, най діє ся воля Божа!... Виспало ся гей-би який пан, без жури, без грижі, каміньним сном, хоч раз в році!... А то в хаті годі заснути, все як ті чорні хмари, тиснуть ся до голови журливі думки одна за одною, тай сон відбирають!...

По вечері він лишив жінку з дітьми в хаті, а сам взяв на себе кожух і рийшов на двір, сів перед хатою на приспі і став в пів голос молити ся. Повітря, осіпа на ніч, тихо довкола, на небі світити місяць повний, круглолиций, зірок, як того маку, а він сидить собі на приспі і молить ся, а думка знай, все по мізку блукає: гей, то то буде спане на отаві, на сьвіжій та пахущій!...

Вкінці скінчив молити ся. Перейшов лівим кроком впоперек подвір'я, виліз осторожно на верх отави, що сягала аж до самої стріхи і став уважно єї розгортати робити собі леговище на ніч затишне гніздочко... Ось і примостив ся горілиць, накрив ся кожухом, витягнув ноги в струну і протяжне: „ааах!“ видобулось йому з глибини грудий, — як добре!...

— Ну і най хто скаже, що хлопом здо бути? — подумав він собі. — От, витягнув ся хлоп на мягкій, на запашній отаві, як той пан і що йому зробить?... Але що пан? І панови не так мягко в пернах, як хлопови в отаві... Він усміхнувся... Ціле подвір'я і білі стіни хати кущали ся в місячний сяєві, на окравку неба, що виднів ся йому з під стріхи, моргали до нього тисячі зірок і ніби відділялись від синього неба і низше нахилили ся, щоби вигіднійше заглядали під шопу, там де він лежить... Чудова ніч, благодать бо-жа!... Коби то стара мала розум та прийшла сюди і влізла під кожух, най би і она знала, що добре... Ну, але най там!... Она мусить, небога, коло дитий бути, бідна єї головонька, незavidна доля!... Добре удало ся зробити отаву, коби так ще удало ся зробити сіно, то було-б паші на цілу зиму... А то пішла слота, сіно змарнувало ся, зогнило, тай паші буде обмалъ... Гей, що обмалъ, то правда, бо і соломи того року не набереш ся, майже вся з намулою від мокрого літа... Не знати, чи вистане паші до Йорданських свят... А потім чим зимувати худібку? Га, треба буде продати одного коня, а може ще й ялівку неминучо, бо не буде чим до весни дотримати. Шкода!... І він болізно скрикнув ся, витягнув руку з під кожуха і затопив пальці в чуприну: чухав ся, чухав ся, стогнав...

— Е, ба, Грицю, та ти починаєш журити ся! — прошептав він з невдоволенем. — А ти чого пішов спати в отаву? — Щоби не журити ся! — Ну спи-ж тай кинь геть від себе журливі думки, бо шкода ночі... І він обернувся на бік, зажмурих очі і став удавати, що він ніби то спить... Але сон, мов на зістє не приходив, а тих думок звідкись небрало ся, як того хробацтва, а всі журливі, а все одна гірша від другої, а кожда лізе до голови невпинно і невгомно... І ось, одна думка шепче йому, що зима туй-туй за плечима, а в хаті нема ані одного чобота цілого, звідки тут роздобути грошей на чоботи?... Друга знов своє торочить: зима приходить, здало-б ся і одєжину яку справити жініці тай дітям, хоч тим старшоньким, що до школи ходять, а тут нема звідки... Третя знов своє говорить: ах та зима така довга, така люта, несприятна... паливо таке дороге, що аж страх збирає... і звідки тут роздобути гроший на дрова, щоби діти не замерзли, гей Боже!... Четверта: і так вже найменша дитина від довшого часу слаба, чогось нидіє, щось оно не тішить, здало-б ся удати до доктора, за порадою, а тут нема звідки...

Щоби відогнати тих непрощених гостей, він повторив в дупі раз від разу: Ет, то всео дурне, якось оно буде, а таки хлопови добре бути, добре, добре, мягко на отаві спати, весело...

Однак втім звідкись взяла ся одна журлива думка, найстрашнійша думка, яка що ночі не давала йому спокою і котрої він найбільше бояв ся і мов скажена собака, кинулась на нього і впила ся зубами в саме його серце... Та де, дурний Грицю, хлопови добре бути? А податок залеглий за два роки? Ти вже забув? Та щоб ти мав і не знати кілько паші, то таки мусиш продати коня, а може ще й корову, бо коли вже того року не заплачати, то зіпцують і пустять

з торбами... До тепер ти викручував ся, але того року ти вже не викрутиш ся. Податок — цісарська річ, пропасті не може, ти сам те добре знаєш... Ну, або той дождок у жиди?... Довжок не великий, але який страшний процент?... Лихва! Правда, жид не нагмать тебе з довгом, але він має свій рахунок, він тобі й це позичить, коли схочеш, бо він чує у тебе хату, поле... Конечно здало-б ся з тим жидом упорати ся, бо то павук, що вже не з одного чоловіка висав всю кров і зробив жебрушним дідом... Але того року худоба буде дешева, бо всюди брак паші... А що буде, як тоби не вистатчить грошей позалатувати всі діри, як ти знов будеш мусів піти до жиди і затягнути новий довг?...

Від тої думки йому стало нараз душно, він почув, як горячий піт оприском пече його по цілим тілі від ніг до голови... Він скинув ногою на бік кожух, положив ся знову горілиць і підложив обі руки під голову... Податок, податок, податок, — тикало йому рівномірно в ухах, — довжок, довжок, довжок, — стогнало щось в насторбученій отаві — податок, довг, податок, довг, — повторив в одно якийсь таємничий шепіт йому в головах, лавив по стінах, гойдав ся по бантах, і так минала одна година за другою...

Його нагло здавило щось під горлом, мов кліщами залапало, а серце: тинь, тинь, тинь, забилося, як би хотіло урватися... — Умираю! ох! — перебігла йому страшна думка через голову, він зірвав ся в одну мить, наче-б його що підкинуло в гору і сів на своїм леговищі... Він затиснув кулаки, наморщив брови, впирав гризний погляд в одну-однієньку точку на подвір'ю, мов як раз в тім місці сиділо нещасте... По хвилі серце перестало товчати, він знов ліг спокійно і зажмурих очі з сильним постановлєнем ні о чім не думати і як найкраще заснути...

І вже здавалось йому, що ось — ось він засне, аж тут „кукуріку!“ — заляпав зі всієї сили когут на сідалі, а за ним другий сусідський, третій, десятий — всі когути з цілого села. Північ... Тьфу, щезай сатано! — він плюнув і перехрестив ся. — Ось, гаразд, на-пі, хлопські!... шептав він і тяжко зітхнув. — В день нароби ся, як той віл, а в ночі чорна жура сон тобі відбирає... Гей, гей, мпий Боже, і коли ті муки вже раз скінчать ся?... У нього геть відлетів сон, що перед хвилиною, здавалось, вже клієв йому очі, він пізнав, що з ним відбуває ся та сама „історія“, як що ночі, і то ще в гіршій степені, що він і на мягкій отаві не засне, аж десь над самим ранком на годину — дві, а потім встане з болем голови і возьме ся до звичайної денної роботи... Він махнув рукою... Най діє ся, що хоче... вже мені всео одно, вже, видно, така моя доля...

Що-б скорше спровести сон на очі, він ще спробував одного способу: він став думати цілком про що инше, він став снувати мрії про багатство, про щастє... Щоб то було тоді, — думав він, — коли б я так припадком викопав баняк з грішми, або виврав велику суму на лотерії, або коли-б по просту з неба впади мені шкіряна торба з грішми?... Га, га, га, знав би я, що з ними зробити! Насамперед заплатив бим той осоружний податок, бо се найбільше мене гризе, потім заплатив би жидови довжок, накупив би поля, поставив би нову хату, розширив би будинки а вже конечно дав би Миколку до шкіл, най би хлопець учив ся і в науці шукав собі ліпшої долі, най би хоч одна моя дитина не бідувала, так як я бідую... Гей, що то за хлопець, той Миколка! Ще не має десяти літ, а вже читає, як старий, а пише, що аж перо ходить йому в руках і годі його від книжки відтягнути... Прийде зі школи, чи зістє що, чи ні, а сідає зараз з книжочкою в куточок і читає... Ти його клич до вечери, а він ніби не чує, а все щось мимирь під носом, веде коні пасти — ото дива і книжку бере з собою, іде спати і книжку кладе собі під голову... А який цікавий, який розумний! Ти його спитай про що небудь, а він тобі і відповість, стане, задумаєсь, приложить палець до чола і ось зараз і скаже, мов на долоні вложить... Не даром професор каже: Ей, Грицю, з остатнього тягнїть ся, а давайте Миколку до дальших шкіл, бо з нього буде великий чоловік. І ось йому здаєть ся, що його Миколка — великий чоловік. — Покінчав всі школи, з найкращим успіхом, своїм розумом і наукою здобув собі велике значєне у людей і багатство, всі його люблять, всі йому честь віддають, а вже найбільше благословять його бідні, бо він всю свою науку і всю працю обертає на те, щоби бідним допомогти, бо сам, каже, був бідний і мій тато був бідний.

І ось йому здаєть ся дальше, що він пішов віддати свого сина Миколку: прийшов до якогось великого міста і удав ся просто до Миколкової хати. Та, бо се не хата, але велика блискуча палата... Застукав він до дверей і двері відчинили ся, а на порозі стоїть його Миколка, поклонив ся йому в пояс, свому батенькови, взяв його за руку і впровадив до середини... Ідуть они поруч, а тут терем за теремом, а всюди багатство, а всюди срібло, золото аж капає, заграй одні бють години, другі чикають, мов пилами ріжуть... Чудеса! І завів його Миколка до одного терему, посадив на мягкім стільчику, сам сів коло нього... Ну і гаразд зробила, що прийшла до мене, тату, став до нього говорити Миколка, — скажіть-же мені, що кодо вас чувати, що порабляєте, як проживаєте, чи мама, чи братя і сестри здорові?...

І ось був би може заснув бідний чоловік, та в тім почувлось йому, як в хаті зайплась під плачу його найменша, слаба дитина, а за плачем дитини став доходити до нього голос його жінки, котра співала якусь протяжну, смутну, заколисуну пісню... І се розвіяло нараз його мрії про Миколку і надамо цілком иньший напрям його думкам... Агей, чи я з глуздів збив ся, чи що? А де-ж хто видів, щоби з неба гроші падали? Чже мені не багатіти, був я бідний та либонь і вму в біді, бо якось оно не йде до ліпшого, але до гіршого... Ти про мене байдуже, але що то буде з моїми дітьми? Ну, я маю п'ять моргів поля і клаптик сіножати, а як діти доростуть, то отримають по одному моргові, а над сіножатою будуть бити ся... І він став тяжко стогнати: ох, ох, гірка доля, гірка доля!... Не будуть мої діти господарями, а будуть наймитами, панськими формальями... Гей, Миколко, не будеш ти під книжками сидіти, а будеш ти за плугом на панський лані ходити, не будеш ти на білім

папері дрібненько писати, а будеш ти панського бика пужалом по під хвіст птухвхати... Ох, ох, гірка доля, гірка доля!... стогнав він, а з хати все розходила ся протяжна, смутна пісня його жінки... Ось і она не спить, і она бідна журить ся, в голову загодить, — стогнав він... І на що ви, діти, на той світ родили ся?... Вже не на тяжку працю, але либонь на муку... І він перекидає ся з боку на бік, мов опарений, скреготав зубами, рвав на собі волоса... Ах, Господи, Господи помилуй! — простогнав він з невимовним жалем і почув, як теплі слези котять ся йому в очі... Вкінці зміг ся, ослаб, його стало холодно проймаєти. Він накрив ся знову кожухом і почув ся нараз таким ослаблєним, що ані головою, ані рукою, ані ногою не міг рушити... Він попав в якесь одерев'є; йому здавалось, що шопи і цілий сьвіт разом з ним крутять ся і летить десь в пропасть, летить, летить, летить... Він стратив свідомість і заснув, заляпав другі півні, але він вже не чув їх...

І ось в тій хвилі Жура відділилась від нього, висунулась з під кожуха і тихо, без найменшого шелесту спустилась по сіні і стала на землі: чорна як саджа, суха, як тростя, з великою незугарною головою, що стреміла на сухій, як тичка ший і була покрита білим, розпатланим волосєм з конічного повісма, в брудних лахах, перевеслом підперезана... Стала і витягнула утомлені члени, відтак глянула довгом, вгребущим поглядом на Гриця, що спав на мягкій, на запашній отаві, нерівно, мов в горячці віддыхаючи, а зі зложеними навхрест руками, з витягнєними в сгуну ногами, зі своїм блідим, як віск лицем, з запаленими в глибо очима і отвореним ротом подобає скорше на змерця, як на живого чоловіка... І в тім погляді Жури не було видно злості ані ненависти, але противно, в тім погляді можна було вичитати навіть деяке співчутє... Я тому невинна, — мов би говорили єї великі, жовті білки, — що я з тобою подружилась, що я тебе мучу, кров твою сею... і тому невинна... І она перейшла повільним, п'яним кроком через подвір'я і поважно, мов парця на троні, сіла на порозі хати, на сухі коліна поставила сухі лікті рук, сховала голову в долоні і — здрімалась...

Було так тихо довкола, що мож було чути, як роса паде на землю... Місяць стояв над самим краєм ліса пузатий, червоний і мов те закровавлене око, споглядав на село погуще в глибокім сні, споглядав на Грицьове подвір'є...

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Американське Товариство Еміграційне в Америці“ і висилайте жертви до касира під адресою: Mr. LAZOR SYROTONK, 42 Washington Street, YONKERS, N. Y., а за рахунок уфінансуєть о тій секретаря під адресою: Mr. K. KIROZOV, 140 Essex Str., JERSEY CITY, N. J.

— Священники деканату Кудринського, (розумієсь рускій), зібрані на соборчику дня 8. Мая с. р. вь Поповій (Галичина) ухвалили одноголосно ті самі резолюції, що і деканатъ Теревовельскій, себє то домагати ся вылучєня справь руского обряду зь подь римскою „Пропаганды“, утворєня руско-к-ат. епископів вь Америкѣ і на Буковинѣ і т. п. Священники деканату Подгаецкого, зібрані на соборѣ вь Литвинів, выслали на руки митрополита Шептицького меморіалъ до куріи римскою вь тыхъ самыхъ церковно-народныхъ справахъ. Подь пропєнемъ підписали ся всеі священники деканату. Словомъ — наше духовєнство познало, що Римъ хоче насъ злативьщати и починає румати ся. Треба еше, щоби народъ подь перь его, а заспанихъ, абы пробудивъ. А вже пора.

— Експлозія газу. Лучила ся 4. с. м. вь одной кональній вузля вь Валіи (Англія). Вь катастрофѣ втратило жите 8 робітниківъ а кольканайцять попекло ся.

— 38-охъ розбизаковъ ставало не давно вь Чачаку, вь Сербіи, обжалованыхъ о морды і грабежѣ. Восьмохъ зь нихъ засудже-но на смерть.

— Кондукторы і дворники водь воіхъ зєлѣзницъ вь Сп. Державахъ загадують зьорганізувати ся вь одно велике товариство. Ихъ організація числилабъ тоді 60 тысячъ членовъ.

— П. Ант. Филицов доносить нам зь Вердживнї, що сей рік для тамошнихъ рускихъ фармерів буде плохій. Дощу нема, пієси не посходили і люде, мусять їх насівати другий раз.

— Банкѣ вь Сторожиници на Буковинѣ украдено на суму 20 тысячъ коронъ, Злодѣй добули ся до банку ночною порою, розбили зєлѣзну касу и загорнувши що лишє вь нѣй було, утєкли — амовѣрно до Румуніи.

— Н. Делегати и Урядники на VII. конв. „Сюзьа“ зволять вперєдъ повѣдомити будь листомъ будь телеграфічно п. Д. Голода, 38 Greene str, Jersey City, N. J., коли и котримъ трономъ приѣдуть до Jersey City, на конвенцію.

— Робота їде дуже добре в Ансонїї, Конн.

— Братство сьв. Йоанна Хрестителя в McKeesport, Ра. ухвалило, що від єднучої конвенції буде брати кожний член „Свободу“, бо ліпше підтримувати свою чисто-руську газету як яку другу.

Мих. Ірацонь, сєвр.

— Вєй, що писали до нас в справі книжок, і другихъ річєхъ або писали нам гроші а не дістали ще відмовди, зволять трохи бути терпеливими і зачекати. Причиною нашого опізнєня був брак часу з причини послиднихъ подій.

Ред. „Свободи“

Надіслане.

(В справі страйку.)

Дня 6 юнія згромадили ся на мітинг в Olyphant, Pa. члєви льокальних майнерскихъ юній № 1691, 1137, 1917, 1804 і 1672 і ухвалили що слїдує:

Зваживши, що помічники наставників майнерів, „факербоси“, інженіри и „фермені“, що зняли роботу по юнійнихъ робітникахъ, допустили ся нечестного і несправедливого учинку супротив члєнів „Сполучєнихъ майнерів Америки“ і зваживши, що певні члєни, належачі до нашихъ місцевихъ юній не відповіли на зазив, виданий президентомъ Джєан Мічєлом і ріжними урядами, длитого:

Ухвалєно, уживати всіхъ справедливихъ і мирнихъ способівъ для переконання ихъ, що они робить кривду всімъ члєсамъ організаціі і другимъ людямъ через те, що не послухали зазиву. Просити ихъ, щоби були вірними своїмъ товаришамъ в тій великій і достоїнній борбі за справедливий жиданя і вісімгодинний день праці. На случай если би они знов відкузались послухати зазиву, будемо ихъ уважати за самодїєві і людей, підносячихъ ся несправедливо до юнійнихъ робітниківъ.

Ухвалєно, що ми зобов'язуємо ся постѣяти за тихъ людей, если они сейчасъ пересгадуть робити на місцї другихъ людей, доки тепєрішєне непорозумієне не зістане усунєне.

Ухвалєно, що ми осуджуємо закованє ся члєсами „Scranton Tribune“ заглядом зьорганізованихъ робітниківъ яко несправедливе і, що ми ціпємо всі ті часопіси, котрі старають ся бути справедливими. Ми не хочемо, щоби они етавали по нашій стороні, лиш, щоби писали правду. Також просимо нашихъ приїтєлів, щоби не піддержували несправедливихъ газетъ.

Ухвалєно, писати відпис тихъ ухвал до „Часопіси Сполучєнихъ Углюковъ“ і до всіхъ часопісєй, що старають ся бути справедливими відпис для всіхъ.

Підпис: урядниківъ місцевихъ юній Сполуч. Углюк. в Америці. NN° 1691, 1137, 1917, 1804, 1672.

зъ „Діла“

Справки „Р. Н. Союза.“

ГОЛОВНИЙ УРЯДЪ:

Председатель:
Rev. A. BONCHEVSKY,
10 May str.
ANSONIA, CONN.

Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYRHANT, PA., Lack. Co.

Басієр:
ALEX. SHLANTA,
Postmaster.
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

В місяць Маю с. р. при-
ступили до „Р. Н. Союзу“
слідуючі нові члени:

Число в год. кн.:
Вашахат Семан 2446
Доманіч Петро 2446
Клапач Іван 2447
Митренко Михайло 2447

Carnegie, Pa.

Борба Стефан 2448

Карлук Василь 2448

Пашко Лешко 2449

Горошак Євсей 2449

Гнатик Матій 2450

Басалига Тимко 2450

Стерпан Стефан 2451

Гойсан Ілько 2451

Михалук Денис 2452

Вульота Гриць 2452

Фаритар Дмитро 2453

Алліма Василь 2453

Зарічяк Іван 2454

Болодичук Митрофан 2454

Дюбінка Тимко 2455

Обшарський Осип 2455

Осюрка Омелян 2456

Завойна Осип 2456

Варляк Павло 2457

Гойсан Фецьо 2457

Кочка Прокоп 2458

Базар Андрій 2458

Гойсан Ілько 2459

Радчик Кость 2459

Бутень Лука 2460

Михалук Андрій 2460

Глюз Мойсей 2461

Вандаль Іван 2461

Глюз Гриць 2462

Стерпан Іван 2462

Сембрат Семан 2463

Ханас Володимир 2463

„Дмитро“ 2464

Brooklyn, N. Y.

Борня Юліан 1779

Юшак Семен 1779

Buffalo, N. Y.

Бавалок Мих. 1780

Sterling, Pa.

Бандричак Андр. 1783

Козловський Франк 1781

McAdoo, Pa.

Януа Марія 239

Возняк Стефан 241

Charlevoix, Pa.

Брутило Василь 1781

Simpson, Pa.

Петрилик Андр. 1782

Pittsburg, Pa.

Данько Іван 1210

Д. Пирц, секретар.

Квит.

Я нитре підписаний, хорий на

очі, візнаю при свідках, що по-

лучився з нами „Р. Н. Союз“

\$100; словом сто доларів, яко одно-

разову запоруку, і складаю Вид-

ловия „Р. Н. С.“ сердечну подяку

за скорі виплати.

Burden, N. J. 6-ого Мая, 1902.

Иммануїл Дурняк

СВІДКИ: Теодор Данік,

Теодор Варан.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ.

Крестинна Урбан, родом

зі Шквирного, повіту

горлицкого, Галичина, літ

29, жона Івана Урбана, член-

киня „Р. Н. Союзу“, ч.

гол. кн. 811, упокоївся дня

2. мая, 1902, в Jersey City,

N. J.

Андрей Бараняк, родом

в Віркомлі великої, повіту

сандецкого, Галичина, літ

41, чл. руского братства св.

Петра і Павла в Plymouth

Pa. і чл. „Р. Н. Союзу“, ч.

кн. гол. 1555, упокоївся

дня 28. мая, 1902.

Вічна їм пам'ять!

НОВИНКИ.

— Електро-магнетичну гармату, як доносить „Vorwärtische Zeitung“, винайшов професор фізики Біркенландт в Християні. Сей винахід викликає у військових кругах незвичайне зацікавлення, бо може потягнути за собою такі перевертання в мілітаризмі, як свого часу винахід стрільного пороку. Гармата е довга на 10 метрів, а куля з неї летить на 120 кілометрів. Кілько разів буде довша гармата, тільки разів більше полетить куля; прим'яром 20 метрова гармата буде нести на 300 клм. и т. д. Се до-несене Voss. Ztg. подобою на бейку, але нема в'ячого під сонцем не можливого. Бели така гармата можлива, то прим'яром війну Амери-ки з Європою не ведено бы на мори, але з суш; оть хотьбы зь Перемышля бомбардувано бы Нью Йорк.

— Судь в Новом Сан-чи (Галичина) зарядив кар-не слѣдство против селян-ки Михайличикови зь Лу-чок, яка заморила голо-дом 24 лѣтну калѣку Ели-савету Громулю, передану ея на удержане. Михай-личикова дѣстала 200 К. зь горы и мала удержувати Громулю аж до смерти. А-ле вѣрше еи позбути ся, звѣрка жѣнка замкнула калѣку до хлѣва и живила тымь самым, що давала безрогам. Громуля на та-кой поживѣ выхудла як кѣстѣк и не могла руши-ти ся зь мѣста, лише сто-нала. Случайно, почув стоны жандарм и загля-нувь до хлѣва, ёго очамъ представив ся страшный образъ муки. Нещасливу Громулю вынесено зь хлѣ-ва, нагодовано, але вже бу-ло за позно. По колькохъ годинахъ она померла.

— Генеральный поч-тарь п. Пейн, оголошує, що по причинѣ 100 лѣтної рѣчницѣ смерти Марты Ва-шингтонъ, жены першого президетта Спол. Державъ, выйдуть 8-дѣтвой почтовой значки (зъ еи портретомъ. Буде се першій портретъ женщины на почтовыхъ значкахъ Спол. Державъ.

— Одинъ зь найславнѣй-шихъ Москалѣвъ сучасной doby, графъ Толстой, ко-трому одинокому вольно въ Росіи высказувати правду въ очі навѣтъ найвысшимъ кругамъ, не гѣпяти ся симпатіями — австрійской династіи. Якъ доносятъ ча-сописи, чesка академія на-укъ выбрала мѣжъ иншими Толстого почеснымъ чле-номъ. Карты выборчы вы-слано въ урядовій дорожѣ цѣсареві до пстверженія. Міністерство предложило акты цѣсареві, однакъ ар-хикнязь Францъ Ферди-нандъ, якъ протекторъ ака-деміи, зовсѣмъ вычеркнувъ російского мыслителя, и до-перва тоді предложивъ цѣсареві акты до остаточ-ной санкціи. Веѣ они одна-кѣ...

— Мурина Д. Моргана ланчоволи оногды въ Лан-савігъ, Текс. за змислене бѣлои женщины. По довер-шеню злочину муринъ хо-тѣвъ утѣчи, однакъ его зло-вили при помочи выуче-ныхъ до сего дѣла пѣовъ и спалили живцемъ на стѣсѣ. При траченю нещаснои жертвы бувъ такожъ ше-рифъ, та супротивъ грѣзнои поставы товпы не мѣгъ бо-ровити съ.

— Жертвою пожежѣ у-пало цѣле мѣстечко Кла-зеръ, Ва. Згорѣло 150 до-мѣвъ, 12 склепѣвъ, школа, костелъ и т. д. Шкода до-ходить до 250 тысячъ до-ларѣвъ.

Въ Бофало згорѣвъ то-варовый дворецъ зѣлѣнцѣвъ „Нью-Йоркъ Централъ“. О-гонь перекинувъ ся на ши-ны, де стояло 600 вагонѣвъ наповненыхъ товарами и знищивъ ихъ зовсѣмъ. Въ огни погнѣ одинъ робѣт-никъ. Шкода выносить 600 тысячъ доларѣвъ.

Въ ночи, зь недѣль на-понебѣлокъ с. т. знищивъ огонь на Лакована улицѣ въ Олифантѣ, (Па. подвои-ный домъ п. Свиного, въ я-комъ мѣстѣла ся рѣзнякѣ (бучерня) и готель. Люде, що мешкали на поверсѣ дому и спали твердымъ сномъ, коли повставъ огонь лише зь великимъ трудомъ спасли ся вѣдъ смерти. Шкоду обчислюють на 10 тысячъ доларѣвъ.

— Морскій глубины по-глотили коло береговъ Ин-дій сѣверныхъ 740 людей. Веѣ они бѣжали англійскимъ кораблемъ „Кеморте“, який розбивъ ся и потонувъ въ бенгалскомъ заливѣ такъ скоро й ненадѣвно, що вѣ-сто не мавъ часу ратувати жите. Нещасте лучило ся ще 6. мая с. р. подчасъ страшного циклону, але не лишило й одного свѣд-ка, абы давъ знати онѣмъ. Доперва дня 5. с. м. вѣд-шуквали розбитый корабель и дѣзнали ся о многихъ жертвахъ.

— Вулканъ Пилі на о-стровѣ Мартиницѣ все ще выбухає вѣдъ часу до часу. Дня 28. м. м. о год. 8 мѣн. 44. лучивъ ся ще страш-нѣйшій выбухъ, якъ 8. мая. Професоръ Гилъ, проводивъ експедицію высланий на Мартинику въ цѣляхъ нау-ковыхъ черезъ „Народне то-варство географическѣ“ такъ описує новый выбухъ: Най-перше дала ся чути гри-мѣтѣва, а опѣсля гора по-чала выкидати дымъ и по-пель, якъ вѣ вѣдѣ вели-чезного гриба взносили ся въ воздухъ и затемнювали небосклѣвъ. Въ той хмарѣ разъ по разъ блискало; оче-видино горѣли газы, выки-неніи зь вулкану. Призна-ю ся, що напавъ мене страшный переполхъ, бо вѣдъ бувъ дуже грѣзный. Жителѣ повночной частини острова утѣкали що силѣ, а за ними зь рыкомъ и сто-номъ утѣкала худоба. Зро-било ся темно и душно; здавало ся, начебъ ангѣлѣ смерти уносили ся надъ нами. Майже веѣ признаки выбуху горы е нові и не звѣсны для науки. Деякихъ зь нихъ не можна собѣ по-яснити. Вулканъ выбухає далѣше До министерства ма-ринарки у Вашингтонѣ, надѣславъ 30. м. комен-данта корабля „Синсинати“ зь Фортѣ де Фронсе слѣ-дуючий телеграмъ: Выбухи вулкану не устають. По-большой части е се хмары диму, пары и попелу. На-селене живе въ вѣчномъ страху. Пожары и иншихъ засѣбѣвъ маємо ту досѣ. Француске правительство, дакуючи за дотеперѣшну помѣщъ заявляє, що по-ки що обѣдѣ ся безъ даль-шой помочи зь заграничѣ. Въ другѣмъ телеграмѣ до-носить той самъ капитанъ, що телеграфична комуні-кація перервана, а Юрій Ке-нанъ, широкозвѣсный подо-рожникъ, котрый поѣхавъ до Мартиники, находити ся въ безпечномъ мѣсці.

ВСЯЧИНА.

Число Русинѣвъ вѣдѣли Амери-ки выносить до 350 тысячъ душ. Имен-но: в Сполученыхъ Державахъ пѣв. Америка е поверхъ 250.000 русинѣвъ, робѣтниківъ, в заходній Канадѣ е до 40.000 русинѣвъ, поселенцѣвъ, такъ що в цѣлій півнѣчній Америцѣ буде до 300.000 Русинѣвъ. В полудневѣй Америцѣ буде до 50.000 Русинѣвъ. Именно: поверхъ 30.000 а може й 40.000 Русинѣвъ е в полуднево-бразилійскій державѣ Паранѣ, а я-кихъ 10.000 можна числити на Ру-синѣвъ, розкиненыхъ по иншихъ дер-жавахъ, якъ Рио Гранде до Суль і Санта Катарина і в аргентинскій території Мисіонесъ, якъ такожъ може державѣ бразилійскій Санъ Павло. Тамъ пошла була частина неща-слихъ русинѣвъ емигрантѣвъ, котрі від-такъ майже веѣ вигнани в неволи плантаторскій на плантаціяхъ кави в нездоровімъ підсоню, о скілько не могли звѣдѣти утѣчи, пыльно-вані наставниками-мулатами зъ ре-вольверомъ в руцѣ.

Число Полянѣвъ і Русинѣвъ в Па-ранѣ (зачисленыхъ до Полянѣвъ) по-дає проф. д. Семірадзкий в своїмъ справозданю до видѣлу красивого ось-такъ: „Після урядовихъ дат (паран-скихъ), котрі выказують значно мен-ше число, якъ е в дійсности — бо угадують лишь прибывшихъ прямо зъ Европы — числено посе-ленцѣвъ польскихъ в Паранѣ до р. 1889, на 12.000; в рокахъ 1890. і 1891, прибаво 15.000 выход-цѣвъ зъ Королевства польского і зъ Литвы. В рокахъ 1895. і 1896. — 25.000 Галичан. Урядові дати по-дають отже число Полянѣвъ в Паранѣ на 52.000, число се е однакъ дійсно значно вище і сѣмло може бути приняте на 70.000.“

В р. 1795. і 1896. виселя-лись — якъ вѣдомо — люди лише зі сѣднѣй Галичини і то май-же самі Русини, такъ, що ті 25.000 Галичан е що найменше в 90 прц. Русини. Колько дочисли-ти ще утѣкачѣвъ в С. Павло і прибывцѣвъ зъ иншихъ сусѣднихъ ста-нѣвъ, тай неокладистѣ урядовѣ статистики, якъ такожъ малий при-плавъ Русинѣвъ зъ півнѣчнихъ лѣт 1897 — 1901 дѣйде число па-ранскихъ Русинѣвъ якъ-разъ поверхъ 30.000, такъ якъ то менше-больше подає о. Бизима зъ Прудентополіс- (на 40.000) а не якъ пише кур-тиска Газета польска — що най-больше 18.000. — 3 повѣстовѣ выхидить проте, що Русинѣвъ в Па-ранѣ е около 30.000, а Полянѣвъ около 40.000.

Ассирийскі листи.

Міжъ відгребаними в Мезопота-міи пеголками зъ глиняномъ письмомъ найдено і листи зъ передъ 2.600 роківъ. Найбольшу збірку такихъ листѣвъ творять докладні справозданя, прислани цѣркви зъ усіхъ мѣнцѣвъ его величезной держави. В однімъ листѣ, чи вѣстиво на одній табличцѣ пи-ше ся про станъ засѣвъ, в иншій про урожай винограду. Е листи зъ дописами, і зъ подянами і зъ лікар-скими порадками. Пряміромъ на силь-ні носові кровоавлія радить лікар... знати ніс. Одинъ жрець доносить зновъ про удачу процесѣвъ таке: „Въера богъ Асуръ і богиня Безісса опустили храмъ і щасливо потімъ вернули до него. Веѣ боги супро-важдали бога Асура і тежъ щасли-во зъ нимъ вернули. Нехай царъ, мій володаръ, буде доволеніи!“ Ціка-вий тежъ листъ зъ рапортомъ про по-яву... лѣса в однімъ мѣсті. Звучить вінъ: „До царя, моего володаря“, — рабъ Набуа. Нехай боги Небо і Мар-дукъ благословляють царя, моего воло-даря. Сомого дня місяця Рісагу появивъ ся лѣс в сѣредістію, в о-вовчѣмъ садѣ короля Асура. Лѣсъ вивавъ до студиі, звѣдка его видобу-то і забито.“

Вуєшъ цѣсаря Вильгельма 11-ого, звѣієшъ по цѣлій свѣтѣ зъ своєї „шторповатости“ е припадковомъ вѣдукомъ берлинского фризера Га-білого. Одинъ офіцеръ, що мавъ іти на парадъ, казавъ собі у сего фри-зера добро підкупити вуєшъ. Фри-зеръ казавъ і таку военничу подо-

бу, що якъ тільки цѣсаръ побачивъ в офіцера такі „героичні“ вуєшъ, сейчасъ выпитъ ся у него, який фризеръ вѣіє іхъ такъ підкупувати. Габілого прикликано до цѣсаря і заразъ таки зѣставъ вінъ надворнимъ фризеромъ зъ такою платнею, про яку ему і не снило ся. Щоби цѣ-сареві вуєшъ привести до пожаданѣй формы, вѣдумавъ собі адъ вѣс пере-паску до прѣтисканія вуєшъ, зѣисну тежъ загально „шнурбартбінду“. Три разѣвъ на день заховує Габі-цѣсаря перепаскою а потімъ витягає ще жалѣзомъ кождий вуєшъ зъ окрема. Тому-то єсть Габі невѣдстунимъ то-варшомъ усіхъ цѣсарскихъ подорожѣвъ і прогулокъ. Вбогий колись фриз-ер е нині цѣсарскимъ любимцемъ, бо-гатимъ і впливовимъ чоловікомъ, ко-трого грудъ удєкорований ордерами: ерусалимскимъ, Филипа чєского, ба-варскимъ ордєромъ заслуги і турец-кимъ Меджідѣ. А все за вуєшъ. І скажіть люде добрі, чи се не дур-нота? Таке водять ся лише в мо-нархічнихъ державахъ.

Русин і Заяць.

В красну погѣду весну Якосъ одной днини Заяць збудивъ ся ізъ сну Побігъ до конюшнни; Такъ якъ до своѣй вінъ прибѣгъ Тай ставъ сидѣти смачно. Істи чужий мужицкий стѣгъ (ему не було такъ страшно, Бо власно тому пару дѣвъ, Вінъ дѣстѣвъ до вѣласти, Що ябѣ трохи зъ голоднѣвъ, То ему вѣльно вкрасти. А вѣльно красти в кождий часъ У ночи чи у днини, Отожъ узавъ зъ собою „пасъ“ Івъ смачно конюшнну. Узавъ его бѣдний мужикъ Тай до него зъ стрѣльбою, Заяць, що все боїтѣсь звикъ, Кажє: „тебѣ се не бою! Хочъ мені вѣр, а хочъ не вѣр, А якъ хочешъ се знати — На прочитай отсей папіръ Чи насъ вѣльно стрѣляти!“ І ставъ читати заяць самъ. Кажє: „дурний ти осле, Тажъ ухвалили таке тамъ Ваші хрупівскі послѣ! А ухвалили те тогѣдъ Чи тамъ трохи давнѣше Щоби увєсь заячий рідъ Мавъ ся трохи вѣльнѣше!“ Заяць тяжчасомъ поновъ Якъ зъ мужикомъ балакавъ. Відъ тихъ заячѣвъ кѣлька слѣвъ Мужикъ лишень закликавъ; Заплакавъ гірко тай утѣхъ — Шожъ вінъ має робити? Вінъ узавъ сей сумный стихъ, Що неможе заяць вѣйти.

Подає Василь Семанъ.

ВОНЪ ВСЕ ЗНАЄ.

Хлопчице: — Знаєте нѣтъ що? Я теперъ думаю о супружествѣ. Поберѣмъ ся обоє, и будемо жити, мовъ пѣяниця за „барою“.

Панна: — Ахъ смарка-чу, о ты знаєшь що то е супружество?!

Хлопчице: — Чому-бы не знавъ? я все знаю. Супружество е така тайна поклянія, що коли вы будете сильнѣйшій, то набете мене, а якъ нѣтъ, такъ я васъ.

Оголошене.

Точна адреса о. Підпо-рецкого єсть: Rev. Nicholas Pidhorecki, P. O. Box 31, JERSEY CITY, N. J.

Где єсть?

Хто хоче шукати своихъ грѣ-шнѣвъ, черезъ нашу газету, мусѣть заплатити 25 центѣвъ за кожде по-ложене напередъ.

Оголошене.

Зъ нагоды VII. гол. конвен-ції „Р. Н. Союзу“ — вѣдѣбує ся — на доходъ новоу рускомъ цѣркви

ВОКАЛЬНО-ЕДИЛЯТОРСКИЙ Вечерокъ

полученый зъ двома аматор-скими театральными пред-ставлениями въ память 41-роковинъ смерти нашего найславнѣйшого поэта Та-раса Шевченка въ Четвертъ дня 19. Юня 1902. въ галѣ школьной подѣ цѣркви въ JERSEY CITY, N. J. (Cor. Greene & Sussex Str.)

Пѣсѣла слѣдуючюи програми:

1. Короткій водѣчикъ о жи-тѣи и значѣню Т. Шевченка С. М.

2. Представлене: „На ста-рости лѣтъ“ (образъ зъ жѣтѣя народа въ I. актѣ).

ОСОБЫ:

Семевъ, старш. господарь — К. К. Петро, старшій его сынъ — А. Н. Олексѣ, его молодшій сынъ — П. З. Павелъ, сынъ Петра и Галины (8 лѣтъ) — Т. С. Данило, — сусѣды, — А. С. Василь, — сусѣды, — А. П.

Опѣсля друге предста-влене: „Выворожила“ (ко-медія въ I. актѣ).

ОСОБЫ:

Терешко, господарь — П. З. Фина, его жена — С. Я. Семевъ, сусѣда — К. К. Пигонъ, — сусѣда — А. Н. Цыганчукъ, — сусѣда — Т. С. Цыганчукъ, — сусѣда — Н. К.

3. Братѣ вставайте, хоръ.

4. Посланіє до живыхъ и мертвыхъ и ненародженыхъ (Тараса Шевченка), вѣдѣ-клямує П. Т.

Початокъ о 8 год. вечеръ. Тикетъ вѣдѣ особы 25 ц.

Для дѣтей школьныхъ вступъ вѣольный.

Запрошує ся веѣхъ до-якъ найчисленнѣйшюу уча-ствѣ.

Комитетъ.

Запрошене.

Заходомъ цѣркви св. Михаила въ YONKERS, N. Y. вѣдѣбуєсь дня 22. Юня с. р.

ПРОГУЛКА на шифѣ „Valley Girl“ до RARITAN BEACH, на котру запрошує комі-тетъ веѣхъ людей зъ око-лицѣ.

Шифъ выѣде о год. 9-той зъ Yonkers, N. Y. прибуде до Jersey City, N. J. (Morris street dock) о год. 10:30, а звѣдѣтамъ до Raritan Beach.

Тикетъ для дорослои осо-бы 50 цѣт., для дѣтей въ вѣку вѣдѣ 6—12 лѣтъ 25 цѣт., а для дѣтей до шесто-

